

SIIPIRIKKO 2/82

Pohjois-Karjalan Lintutieteellinen Yhdistys r.y.

KEVÄTUUUTON KULKU 1981 POHJOIS-KARJALASSA

Petri Hottola, Mauri Leivo ja Juha Miettinen

Kevätmuuttolomakkeita palautettiin ennätysmäärä: lomakkeilla esiintyi kaikkiaan 47 henkilön nimet. Isoihin lintuihin vastasi 27, pe-toihin 25 ja arktikaan 26 henkilöä. Seuraavassa havainnoitsijat retkeily ja/tai kotikuntien mukaan jaoteltuina.

Havainnoitsijat: Eno: Arto Airaksinen = AA, Petteri Puhakka = PP, Olavi Saaristo = OS, Markku Sihvonen = MS; Ilomantsi: U. Pekka Kinnunen = UK; Joensuu: Juhani Hyttinen = JHy, Timo Karkkainen = TK, Esa Laaninen = ELaa, Esa Lavikainen = ELav, Juha Miettinen = JMi, Ari Parviainen = ArP, Jouni Pursiainen = JP, Risto Pölönen = RP, Veijo Turunen = VT, Anssi Vähätalo = AV; Juuka: Jari Halonen = JHa, Hannu Lehtoranta = HL, Jouni Lehtoranta = JOL, Jukka Lehtoranta = JuL, Petri Mättönen = PM; Kiitelysvaara: Olavi Eskelinen = OE; Kitee: Alpo Parkkonen = ALP; Kontiolahti: Harri Kontkanen = HiK, Jouni Mertanen = JMe, Eero Nuutinen = EN, Arto Soikkeli = AS; Liekka: Jukka Heikkinen = JHe, Antti Hämäläinen = AH, Harri Ihalainen = HI, Esko Lappi = ELap, Kimmo Martiskainen = KM, Tarmo Martiskainen = TM, Arto Määttä = AM, Jorma Määttä = JMä, Keijo Nuutinen = KN, Marko Ojala = MO, Erwin Tuppurainen = ET; Liperi: Lauri Karttunen = LK, Hannu Kontkanen = HuK, Juha Kosonen = JaK, Juhani Kosonen = JiK, Sauli Nuolemo = SN, Elvi Sahlman = ES; Outokumpu-Liperi: Mauri Leivo = ML, Tuomas Lukkarinen = TL, Hannu Räsänen = HR; Polvijärvi: Ismo Glad = IG, Petri Hottola = PH, Timo Hyttinen = TH, Heikki Pönnkä = HP; Tohmajärvi-Värtsilä: Hannu Kivivuori = HKi, Eija Raitio = ER, Matti Raitio = MR, Kalervo Rinne = KR, Kari Varonen = KV; Valtimo: Mika Hämynen = MH + kumppanit.

Havaintojen kokoajat: Muuton alkaminen, päämuutto ja muuton päätyminen (Juha Miettinen), isot linnut (Petri Hottola), arktika ja pedot (Mauri Leivo).

Koska havaintojen ilmoittamisessa on ilmeisesti tiedon puutteesta johtuvaa kirjavuutta siksi esitetään ohessa muutamia ohjeita.

Malli kevät/syyslomakkeen täytöstä:

Laji	1-ensimmäinen hav.	2-toinen hav.	2-toiseksi viim.hav.	1-viimeinen muuttohav.
Kuikka	6.5. 1 p Joe Utra	7.5. 3 m Joe Linnunl.	20.5. 5 m Joe Utra	26.5. 1 m Joe Mutala
Kaakkuri

- päämuuttoa kuvaavat havainnot ilmoitetaan systemaattisessa järjestyksessä
- kun ilmoitat havaintojasi (esim. pedot, isot linnut ym.) merkitse havaintojen kohdalle muut havainnoitsijat, jotka olivat paikalla
- paljon yhdessä retkeilevien lintumiesten olisi hyvä ilmoittaa havaintonsa yhteisillä lomakkeilla. Tämä helpottaisi havaintojen kokoajien työtä. Esimerkkinä erinomaisesti kootuista havainnoista ovat Lieksen havainnot, jotka Esko Lappi kokoaa.

Julkaisija: Pohjois-Karjalan Lintutieteellinen Yhdistys r.y.

Puheenjohtaja: Risto Juvaste 80510 Onttola puh. 80293

Varapuheenjohtaja: Juha Miettinen Värttinätie 28
80260 Joensuu 26 puh. 32110Sihteeri: Ari Parviainen Nääänkätu 5 B 16
80230 Joensuu 23 puh. 31182Rahastonhoitaja: Veijo Turunen Varppitie 2 A 9
80160 Joensuu 16 puh. 824186Muut hallituksen jäsenet: Petri Hottola Torikatu 5 A 7 80100
Joensuu 10 puh. 26756, Juhani Hyttinen Sorvarinkatu 6 80150
Joensuu 15 puh. 821482, Jukka Pusa Peipontie 10 80130 Joensuu 13
puh. 25727, Anssi Vähätalo Eteläkätu 10 D 23 80110 Joensuu 11
puh. 26949Lehden toimituskunta: Juhani Hyttinen, Matti Kapanen,
Juha Miettinen ja Veijo TurunenTilausasiat: Lehti ilmestyy 4 kertaa vuodessa. Jaetaan jäsenille
jäsenmaksua vastaan. Jäsenmaksun suuruus v. 1982 on 20 mk (opis-
kelijät 14 mk, perhejäsenmaksu 5 mk). Siipirikon tilausmaksu v.
1982 18 mk. Irtonumerot 4 mk (+ 2 mk postituskuluja).
Yhdistyksen postisiirtotili: KU 879 55 - 8/Pohjois-Karjalan Lintu-
tieteellinen Yhdistys r.y./Turunen Varppitie 2 A 9 80160 Joensuu 16.Piirroksset: Merimetso (s. 55), pikku-uikku (s. 57) ja harjalintu
(s. 61) Matti Kapanen

Kansi Kottarainen (Valokuvannut Veijo Turunen)

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu
Kevätmuuton kulku 1981 Pohjois-Karjalassa: Petri Hottola, Mauri Leivo ja Juha Miettinen	35
Lisäyksiä kevätmuuttoon 1980	52
Vaelluslinnut ja osittaismuuttajat keväällä 1981: Juha Miettinen	53
Rariteetit 1980 Pohjois-Karjalassa: Mauri Leivo	55
Juuan Lintuharrastajat	64
Sterna-sarja: Mauri Leivo	64
Irvokasta irrotteltua itärajalta: "työryhmä"	68
Pikkulokki - kultasirkku projekti 1982	73
Nimisotkun selvitys	75
Tiedonantoja	75

★ = Valtakunnallisen (Suomen lintutieteellisen yhdistyksen) rariteettikomitean tarkastama ja hyväksymä havainto.
☆ = Alueellisen rariteettikomitean tarkastama ja hyväksymä havainto.



Kevään säätilasta ja muutosta

Kevään säätilat olivat hyvin poikkeukselliset. Maaliskuu oli paljon keskimääräistä kylmempi (ks. taulukko 1.). Kuun lopussa alkoi kuitenkin lämpöjakso, joka jatkui huhtikuun alkupuolelle. Tällöin keskilämpötila oli 3-4 astetta normaalia korkeampi. Lämpöjakson ansiosta saapuivat useat lajit ennätysmäisen aikaisin (ks. taulukko 2.).

Huhtikuun 8. päivän jälkeen säätila muuttui jyrkästi ja alkoi pakkasjakso, joka kesti toukokuun alkupuolelle asti ja lamaannutti ymmärrettävästi muuton. Lisäksi muuttoa hillitsi ennätysmäisen paksut hanget, joiden sulaminen vauhdittui kunnolla vasta toukokuussa, jonka toisella puoliskolla koettiin varsinainen "intiaanikesä".

Joensuu	III	IV	V
1981	-10,2	-0,6	9,1
vv. 1931-60	- 6,4	0,9	7,8

Taulukko 1. Kevään 1981 ja vuosien 1931-60 keskilämpötila Joensuussa (Ilmatieteen laitoksen kuukausiraportit).

Tavi	5.4.	2 p	Eno Uimaharju (AA,OS)
Mehiläishaukka	6.5.	1 p	Juu Harakkamäki (JoL, JuL)
Ruskosuohaukka	11.4.	1 m	Lip Heponiemi (ML,HR)
"	15.4.	♀ p	Out Sysmäjärvi (ML,HR)
Sinisuohaukka	6.4.	♂ p	Eno Uimaharju (AA,OS)
Tundrakurmitsa	9.5.	15	Lie Peltola (AH)
"	10.5.	4 m	Joe Linnunlahti (JHy)
Selkälökki	5.4.	1 m	Eno Uimaharju (AA,OS)
"	9.4.	2 p	Eno Ahveninen (AA,OS)
Sepelkyyhky	27.3.	1 p	Lip Ristinpohja (JiK)
Tervapääsky	15.5.	1 p	Joe Keskusta (JHy)
"	"	2	Lie Lampela (JHe)
"	"	3	Lie Kaupunginniemi (JHe)
Törmäpääsky	3.5.	15 p	Val Polvijärvi (MH ym.)
Kuhankeittäjä	10.5.	♂ p	Kit Päätynlahti (AlP)
Peukaloinen	4.4.	1 p	Eno Uimaharju (AA,OS)
Punarinna	26.3.	1 p	Vär Kaustajärvi (HK)
"	27.3.	1	Lie Rauhala (HI,AM)
Lehtokernttu	6.5.	1 p	Juu Syrjälä (JoL, JuL)
"	8.5.	1 p	Val Polvijärvi (MH ym.)
Rautiainen	7.4.	1 p	Lip Käsämä (SN)

Taulukko 2. Fenologisesti aikaiset havainnot (uudet "saapumisaikannäytökset" vrt. PURSIAINEN 1981).

Laji	Muuton alkaminen	Päämuutto	Muuton päättyminen
Kuikka	5.5. 1 p Lip Suursaari 5.5. 1 p Joe Kukkosensaari 7.5. 5 p Joe Kukkosensaari (13.5. 1 m Lie Lieksanjoki)	Ks. arktika!	1.6. 1 m Joe Höyt. kanava 4.6. 2 p Kon Pitkäranta
Kaakkuri	9.5. 1 p Joe Kukkosensaari 10.5. 1 p Joe Hasanniemi	Ks. arktika!	23.5. 1 p Joe Höyt. kanava 26.5. 2 m Kon Onttola
Gavia sp.	12.5. 1 m Joe Kuhasalo 15.5. 1 m Juu Vuokonjärvi	Ks. arktika!	2.6. 4 m Joe Höyt. kanava 22.6. 2 m "
Silkkiuikku	25.4. 1 p Joe Kukkosensaari " 1 p Lip Heponiemi 28.4. 1 p Eno Uimaharju (3.5. 1 p Lie Lieksanjokisuu)	Paikallisten määrä Joe Linnunlahden-Kukkosensaaren su- lassa: 4.5. 60, 5.5. 100, 6.5. 130, 7.5. 40, 8.5. 50, 9.5. 250, 10.5. 300, 15.5. 100, 16.5. 150, 9.5. 40 p ja 16.5. 100 p Lie Lieksanjokisuu 10.5. 220 p Eno Ahveninen 12.5. 21 p Pol Matkalahti 15.5. 43 p Juu Vuok- ko 18.5. 80 p Out Sysmäjärvi 19.5. 98 p Eno Rahkeenvesi 20.5. 130 p Joe Höyt. kanava	28.5. 2 p Lip Kuorinka 31.5. 2 p/m Out Vuonos
Härkälintu	9.5. 2 p Rää Vuoniemi 10.5. 1 p Joe Hasanniemi (16.5. 2 p Juu Kaajanlampi)		23.5. 3 p Kon Paihola 24.5. 4 p Eno Rahkeenvesi
Mustaku.-uikku	9.5. 4 p Joe Linnunlahti " 1 p Rää Vuoniemi " 1 p Lip Heponiemi 10.5. 1 p Joe Utra " 1 p Pol Matkalahti (16.5. 1 p Juu Kaajanlampi)	16.5. 7 p Out Vuonos	24.5. 1 p Joe Höyt. kanava " 1 p Pol Nisjärvi
Heinäisorsa	27.3. 4 p Eno Uimaharju 30.3. 3 p Out Sysmäjärvi (9.4. 2 p Lie Voimalaitos)	13.4. 40 p Joe Kukkosensaari 17-18.4. 150-250 p Eno Uima- harju 1.5. 200 p Out Sysmäjärvi 1.5. 110 p Lip Heponiemi 3.5. 60 p Pyh Niva 3.5. 40+20 p Joe Kiviniemi-Pataluoto 6.5. 80 p Lie Lieksanjokisuu	12.5. 10 p Juu Vuokko
Tavi	Ks. fenol. aikaiset hav. 21.4. 1 p Joe Kukkosensaari " 4 p Out Sysmäjärvi	3.5. 36 p Joe Kiviniemi 3.5. 42 p Eno Uimaharju 8.5. 16 p Pyh Niva 9.5. 100 p Lip Heponiemi 9.5. 50 p Kon Selkie 9.5. 100 p, 10.5. 200 p Joe Linnunlahti 9.5. 30 p, 10.5. 150 p Lie Lieksanjokisuu 15.5. 40 p Juu Vuokonjärvi 17.5. 50 p Pol Nisjärvi 17.5. 40 p Lie Lamminkylä	
Heinätavi	5.5. 2 p Joe Kukkosensaari 6.5. 2 p Joe Kukkosensaari " 2 p Val Polvijärvi (13.5. 1 p Lie Lieksanjokisuu)		7.6. 2 p Joe Höyt. kanava
Jouhisorsa	11.4. 2 p Pyh Nivajoensuu 21.4. 6 p Out Sysmäjärvi (3.5. 10 p Lie Lieksanjokisuu)	10.5. 20 p Lie Lieksanjokisuu " 20 p Joe Linnunlahti 19.5. 30 p Eno Uimaharju	22.5. 1 p Joe Höyt. kanava 30.5. 7 p Pol Viklinrimpi
Haapana	1.5. 1 p Out Sysmäjärvi 3.5. 4 p Pyh Niva " 4 p Joe Hasanniemi " 2 p Joe Kiviniemi " 2 p Lip Heponiemi " 2 p Lie Lieksanjokisuu	9.5. 50 p Joe Linnunlahti 10.5. 100 p Joe Linnunlahti 10.5. 60 p Lip Heponiemi 18.5. 80 p Out Sysmäjärvi	
Lapasorsa	3.5. 1 p Eno Ahveninen " 2 p Joe Hasanniemi 4.5. 2 p Vär Sääperi (9.5. 2 p Lie Lieksanjokisuu) (" 5 p Juu Vuokonjärvi)	10.5. 11 p Joe Linnunlahti	
Lapasotka	19.5. 2 p Joe Linnunlahti 23.5. 2 p Lie Kontiovaara	Ks. arktika!	27.5. 6 p Joe Sortavalansaari 14.6. 1 p Out Vuonos
Tukkasotka	17.4. 1 p Val Karhunpää 29.4. 2 p Joe Utra	9.5. 14+50 p Joe Keskusta- Linnunlahti 9.5. 50 p Kon Sel- kie 10.5. 50 p Lip Heponiemi 10.5. 100 p Joe Linnunlahti 16.5. 160 p Out Sysmäjärvi 17.5. 50 p Pol Nisjärvi 18.5. 600 p Out Sysmäjärvi 18.5. 92 p Eno Koukkuniemi	
Punasotka	14.4. 1 p Lip Viinjärvi 15.4. 1 p Lip Taipaleenj. suisto (5.5. 3 p Lie Lieksanjokisuu)	6.5. 30 p Joe Kukkosensaari 7.5. 38 p Joe Höyt. kanava 9.5. 30 p Joe Linnunlahti 9-10.5. 50 p Lip Heponiemi 10.5. 40 p Joe Linnunlahti 12.5. 50 p Pol Matkalahti 18.5. 180 p Out Sysmäjärvi	

Telkkä	24.3. 1 p Eno Uimaharju 30.3. 1 p " 4.4. 1 p Lip Siikakoski (7.4. 1 m Val Valtimojärvi)	17.4. 70 p Eno Uimaharju 30.4. 20 p Joe Kiviniemi 1.5. 40 p " " 80 p Out Sysmäjärvi 5.5. 40 p Lie Lieksanjokisuu 8.5. 51 p Pyh Niva 10.5. 80 p Lip Heponiemi	23.5. 20 p Joe Hasanniemi
Alli	3.5. 4 p Out Vuonos 5.5. 2 p Joe Kiviniemi (16.5. 7-8 p Lie Lieksanjokisuu)	Ks. arktika!	27.5. 16 p Joe Höyt. kanava " 40 p Joe Sortavalansaari 28.5. 1 p Lip Kuorinka 27.5. 5 p Joe Höyt. kanava
Pilkkasiipi	16.5. 2 p Joe Kukkosensaari 18.5. 6 p " (24.5. 2-3 Lie Timitra)	Ks. arktika!	25.5. 6 p Joe Höyt. kanava 28.5. 6 p Joe Kukkosensaari
Mustalintu	3.5. 16 p Eno Uimaharju 10.5. 2 p Joe Hasanniemi " 1 p Joe Kiviniemi 11.5. 22 m Lie Pokronlampi	Ks. arktika!	24.5. 2 m Joe Kukkosensaari " 11 m Joe Höyt. kanava
Tukkakoskelo	5.5. 1 p Joe Höyt. kanava " 2 p Joe Linnunlahti 6.5. 1 p Polvijärvi (9.5. 1 p Lie Lieksanjokisuu) (" 1 p Juu Vuokko)	9-10.5. 20 p Joe Linnunlahti 18.5. 20 p Joe Kukkosensaari 19.5. 50 p Joe Linnunlahti 20.5. 49 p Joe Linnunlahti 24.5. 15-17 m Lie Timitra	24.5. 2 m Joe Kukkosensaari " 11 m Joe Höyt. kanava
Isokoskelo	29.3. 2 p Eno Ahveninen 7.4. 1 m Val Valtimojärvi	22.5. 14 p Joe Ukkonniemi 24.5. 35 m Lie Timitra	24.5. 2 m Joe Kukkosensaari " 5 m Joe Höyt. kanava
Uivelo	19.4. 1 m Eno Uimaharju 27.4. 2 p Joe Höyt. kanava 1.5. 1 p Lie Lieksanjoki	8.5. 10 p Lip Heponiemi 17.5. 7 p Eno Ahveninen	20.5. 2 p Joe Kukkosensaari " 1 p Out Sysmäjärvi
Metsähanhi	16.4. 1 p Out Sysmäjärvi " 2 p Lip Kokonlampi 18.4. 5 m Eno Uimaharju " 2 m Pol Selkäsalmi (21.4. 2 m Juu kirkonkylä)	Ks. isot linnut!	18.5. 1 m Joe Linnunlahti 19.5. 1 m Out Vuonos
Sepelhanhi	21.5. 4 m Eno Uimaharju	Ks. isot linnut!	
Valkoposkihanhi	3.5. 2 m Lie Lamminkylä 19.5. 130 m Vär Sääperi	"	
Hanhi	19.4. 3 m Värtsilä " 2 m Joe Vehkalahti 20.4. 2 m " " 4 m Joe Kukkosensaari	Ks. isot linnut!	14.5. 8 m Kon Pitkäranta 16.5. 5 m Joe Höyt. kanava
Laulujoutsen	29.3. 6 m Eno Uimaharju 1.4. 1 Eno Ahveninen 4.4. 5 m Eno Uimaharju " 8 p Lie Ruunaa " 7 m Joe Pilkkko	Ks. isot linnut!	23.5. 10 m Joe Ukkonniemi 24.5. 2 p Pol Nisäjärvi
Joutsen sp.	5.4. 4 m Joe Rantakylä 8.4. 2 m Lip Roukalahti	Ks. isot linnut!	15-17.5. 2 p Pol Nisäjärvi
Hiirihaukka	12.4. 3 m Värtsilä 17.4. 1 m Lie Lamminkylä	Ks. pedot!	9.5. 1 m Joe Pilkkonniityt 16.5. 1 m Out Röpötti
Piekana	10.4. 1 m Val Karhunpää 14.4. 1 m Joe Noljakka	Ks. pedot!	5.5. 3 m Kon Onttola 9.5. 1 m Pol Rukkovaara
Buteo sp.	23.3. 1 m Toh Kemie 4.4. 1 m Joe Ukonlahti	Ks. pedot!	10.5. 3 m Pol Rukkovaara 12.5. 1 m Rää Oravilahti
Varpushaukka	24.3. 1 m Out Kalaton 2.4. 1 m Joe Vehkalahti (11.4. 1 p Lie Jamali)	Ks. pedot!	8.5. 2 m Pyh Rauanvaara 9.5. 7 m Pol Rukkovaara
Kanahaukka	24.3. 1 m Out Alavi 14.4. 1 p Joe Kukkosensaari (17.4. 1 Lie Rauunvaara)	Ks. pedot!	6.5. 1 m Kon Lykynvaara " 1 m Joe Noljakka 10.5. 1 m Joe Mutala
Accipiter sp.	7.4. 1 p Joe Vehkalahti 12.4. 1 m Joe Linnunlahti	Ks. pedot!	5.5. 2 m Joe Linnunlahti 12.5. 1 m "
Mehilishaukka	Ks. fen. aikaiset havainnot! 13.5. 1 m Pol Polvikoski 14.5. 1 m Lie Sokojoiki	Ks. pedot!	24.5. 1 m Lip Mattisenlahti 26.5. 1 p Pyh Rauanvaara " 1 m Joe Nepeämäki
Buzzard	18.4. 1 m Out Kesusta	Ks. pedot!	
Ruskosuohaukka	Ks. fen. aikaiset havainnot!	"	23.5. 2 ^o p Joe Höyt. kanava 3.6. 0 ^o p "
Sinisuhaukka	Ks. fen. aikaiset havainnot! 12.4. 1 m Lip Heponiemi " 1 m Toh Kemie 18.4. 1 Lie Jamali	"	10.5. 1 m Joe Linnunlahti 24.5. 1 m Lip Viinijärvi
Kalasaäski	27.4. 1 m Kon Lykynvaara " 1 p Lip Ristonkangas 1.5. 2 p Värtsilä (6.5. 1 Lie Lieksanjokisuu)	Ks. pedot!	11.5. 1 m Joe Linnunlahti 17.5. 1 p Kon Pitkäranta
Nuolihaukka	26.4. 1 p Kontiolahdi 27.4. 1 m Pol Rukkovaara 30.4. 1 m Lie Pokronlampi	Ks. pedot!	24.5. 1 m Eno Uimaharju 28.5. 1 m Pol Vehtivaara

Tuulihaukka	4.4. 1 m Val kirkonkylä " 1 m Joe Kukkosensaari	Ks. pedot!	2.5. 1 m Eno Uimaharju 10.5. 1 m Joe Utra
Ampuhaukka	28.3. 1 p/m Joe Koppola 31.3. 1 m Joe Repokallio	Ks. pedot!	3.5. 1 m Eno Uimaharju 6.5. 1 m Kon Onttola
Kurki	3.4. 1 m Joe Ukonlahti 8.4. 13 m Toh Kemie 12.4. 10 m Val Karhunpää	Ks. isot linnut!	24.5. 8 m Joe Höyt. kanava 27.5. 2 m Pol Vehtivaara " 2 m Juu Lonkaa
Luhtahuitti	21.5. 1 p Vär Uusikylä 17.6. 1 p Joe Höyt. kanava 18.6. 1 p Lie Kevätlahti		
Ruisräikkä	1.6. 1 p Joe Pilkkonniityt 18.6. 1 p Pol Martonvaara		
Nokikana	14.4. 2 p Out Sysmäjärvi " 2 p Lip Viinijärvi 17.4. 2 p Lip Heponiemi 20.4. 1 Lie Mähkä	1.5. 18 p Out Sysmäjärvi 3.5. 10 p Lip Viinijärvi	7.5. 1 p Joe Linnunlahti 9.5. 2 p Joe Kiviniemi " 2 p Pol Solanlampi
Meriharakka	4.5. 1 Lie Lieksanjokisuu 6.5. 1 p Joe Kukkosensaari	9.5. 40 p Joe Linnunlahti	1.6. 9 m Joe Höyt. kanava 8.6. 1 p Val Valtimojärvi
Töyhtöhyppä	23.3. 16 p Eno Uimaharju 24.3. 1 m Värtsilä " 1 m Out Alavi " 1 p Joe Repokallio " 2 m Joe Kukkosensaari (30.3. 5 Lie Riikolan pellot)	12.4. yht. 257 m Pol Toivala " 167 m Lip Heponiemi 20.4. " 80 p Lie Jamali- Rauhala 1.5. 280 p Vär Sääpe- ri 1.5. yht. 122 Kon Lykynvaa- ra 2.5. 200 p Kit Puhos 3.5. 70 Lie Lamminkylä 7.5. 100 Lie Lamminkylä	22.5. 5 m Joe Höyt. kanava 27.5. 4 m Joe Repokallio
Tylli	7.5. 1 Lie Lamminkylä 8.5. 2 p Eno Ahveninen	Ks. arktika!	9.6. 1 p Out Vuonos 16.6. 1 p "
Pikkutylli	30.4. 1 p Out Sysmäjärvi 1.5. 1 m + 1 p Joe Kiviniemi (6.5. 1 Lie Kaupungin niemi)		16.5. 2 p Joe Linnunlahti
Tundraturmitza	Ks. fen. aikaiset havainnot!		21.5. 1 p Joe Höyt. kanava " 2 p Pol Rauvanjoensuisto 22.5. 1 m Kon Pitkäranta
Pluvialis sp.		27.5. 100 m Joe Ukkonniemi	
Kapustarinta	1.5. 1 m Joe Kiviniemi 3.5. ääntä Lip Heponiemi " 3 p Lip Viinijärvi " 1 m Eno Uimaharju (6.5. 1 Lie Kaupungin niemi)	10.5. 50 m + 100 p Vär Sääperi " 200 p Pyh Mulo 10.5. 70 Lie Lamminkylä 12.5. 200 kier- tel. Joe Pilkkonniityt 12.5. 200 p Rää Oravilahti 14.5. 70 Lie Lampela 15.5. 100 Lie Lam- minkylä 16.5. 77 p Pol Hora- manaho 16.5. 300 p Pyh Mulo	13.5. 14 m Värtsilä 21.5. 2 p Pol Rauvanjoensuisto
Karikukko	13.5. 1 p Vär Sääperi 14.5. 1 Lie Kaupunginniemi)		17.5. 1 p Kon Pitkäranta 23.5. 1 p Joe Höyt. kanava
Taivaanvuohi	11.4. 1 p Lip Heponiemi 13.4. 1 p Joe Vehkalahti (6.5. 1 p Juu E-Vuokko) (" 6 Lie Rauhala)	8.5. 30 Lie Sittalampi 10.5. 35 Lie Rantala 15.5. 7 m + 15 p Juu Vuokon- järvi	17.5. 4 p Joe Noljakka
Jänkäkurppa	14.5. 1 Lie Kevätlahti " 1 p Joe Höyt. kanava 16.5. 1 p "		
Lehtokurppa	14.4. 1 p Joe Ukkonniemi 15.4. 1 p Joe Vehkalahti (18.4. 1 p Juu Syrjälä)		
Isokuovi	17.4. 1 p Pyh Reijola 18.4. 1 p Toh Haro " ääntä Lip Suursaari 19.4. 1 Lie Jamali " 1 p Värtsilä " 1 m Joe Ukonlahti " 4 m Out Sysmäjärvi " 1 m Joe Onttola	Useita suurparvia: 23.4. 150 p Lip Kontkala 25.4. 59 p Lip Viinijärvi " 40 p Vär Sääperi 26.4. 45 p + 9 m Eno Ahveninen " 4 50 Lie Lieksanjokisuu 27.4. yht. 147 p (suurin parvi 85 yks.) Pol Selkäsalmi 27.4. 70 p Out Vuonos 27.4. 80 p Out Sys- mäjärvi 28.4. yht. 28 m Pyh Elo- vaara 28.4. 70 Lie Lieksanjokisuu 1.5. 80 p Vär Sääperi 1.5. 52 p Eno Ahveninen 3.5. 60 p Vär Sää- peri	8.5. 1 m Pyh Rauanvaara " 20 p Vär Sääperi 10.5. 2 m Joe Linnunlahti
Pikkukuovi	1.5. 1 p Vär Sääperi 3.5. 1 p Joe Kiviniemi (6.5. 2 Lie Tiensuu) (" 7-10 Lie Lamminkylä)	8.5. 8 p Eno Ahveninen 9.5. 16 m Joe Lehmonniityt " ain. 13 p Joe Vehkalahti " 8 p Kon Pitkäranta	16.5. 4 m Vär Sääperi " 4 p Joe Höyt. kanava 18.5. 1 p Joe Linnunlahti
Punakuiri	10.5. 1 m Joe Linnunlahti 11-12.5. 33 p Joe Linnunlahti 11-12.5. 2 p Lie Kevätlahti	Ks. arktika!	23.5. 1 p Joe Höyt. kanava

Metsäviekko	23.4. 1 p Värtsilä 25.4. 1 p Lip Taipaleenjoki (5.5. 4 p Juu Vuokko) (" 1 p Lie Jamali)	3.5. 7 p Joe Kiviniemi 6.5. 10 p Juu Harakkamäki 12.5. 19 p Pol Matkalahti	12.5. 1 m Joe Noljakka
Liro	5.5. 1 Joe Ukonlahti 6.5. 3 p Pol Toivala " 1 p Joe Kukkosensaari	12.5. 178 p Joe Pilkonniiyt 13.5. 80 p Joe Pilkonniiyt 14.5. 36 p Lip Niva 14.5. 70 Lie Kaupungin niemi " 100 p Joe Höyt. kanava 14.5. 15 p Juu Vuokko 15.5. 80 p Juu Vuokko 15.5. 250 p Juu Vuokonjärvi " 50 p Joe Höyt. kanava " 50 Lie Lamminkylä 16.5. yht. 186 p/3 parvea Juu Vuokon- järvi 16.5. yht. 200 p/7 parvea Juu Harakkamäki-Tiiliniemi-Lehto- lampi-Kaajanlampi-Kannas-Siltalahti 16.5. 30 m + 35 p Vär Sääperi 17.5. 40 p Juu Kaajanlampi " 64 + 10 p Juu Vuokonjärvi	1.6. 10 p/m Out Vuonos 2.6. 8 m Out Vuonos
Rantasipi	3.5. 1 p Joe Kiviniemi 4.5. 1 p Joe Kesusta " 2 p Kit Päätyenlahti 5.5. 1-3 Lie Lieksanjokisuu " 3 p Polvijärvi	13.5. 25 p Pol Matkalahti	15.5. 2 p Joe Höyt. kanava 17.5. ain. 3 Pol Nisäjärvi
Punajalkaviekko	8.5. 1 Lie Lamminkylä 9.5. 1 " " " 1 p Eno Ahveninen		10.6. 2 p Out Vuonos 18.6. 1 p Vär Sääperi
Valkoviekko	2.5. 7 p Kit Päätyenlahti 3.5. 4 p Joe Kiviniemi " 1 m Pyh Rauvanvaara " 2 m Eno Uimaharju " 1 p Toh Kemie (5.5. 3 Lie Lieksanjokisuu) (" 1 Lie Varasjoki)	9.5. 20 Lie Lieksanjokisuu 12.5. 18 Lie Lampela " 30 p Joe Pilkonniiyt 13.5. 156 m + 43 p Vär Sääperi 15.5. 20 Lie Jannelanlampi 16.5. 14 m + 70 p Vär Sääperi " yht. 14 p Juu Vuokonjärvi- Siltalahti	21.5. 2 p Joe Höyt. kanava 25.5. 1 p "
Mustaviekko	3.5. 1 m Joe Kiviniemi 4.5. 2 p Kit Päätyenlahti (10.5. 2 Lie Kevätlahti)	10.5. 20 Vär Sääperi " 35 m/p Joe Iikseniemi 11.5. 18 p Joe Pilkonniiyt 12.5. 30 p Rää Oravilähti " 22 p Joe Pilkonniiyt 16.5. noin 50 p Vär Sääperi 13.5. 6 m + 31 p "	18.5. 1 p Joe Höyt. kanava " 1 m Out Vuonos 21.5. äp "
Pikkusirri	21.5. 1 Lie Kevätlahti		13.6. 1 p Out Vuonos
Lapinsirri	17.5. 3 m Joe Linnunlahti 18.5. 2 p Out Vuonos " 1 Lie Kevätlahti	Ks. arktika!	5.6. 1 p " 10.6. 1 p "
Suosirri	9.5. 9 p Joe Pilkonniiyt 10.5. 1 m Joe Linnunlahti (17.5. 2 Lie Kevätlahti)		1.6. 1 m Joe Höyt. kanava 11.6. 1 p Out Vuonos
Suokukko	4.5. 2 p Kit Päätyenlahti 6.5. 2 p Pyh Mansikka-aho (9.5. 1 Lie Lamminkylä)	9.5. 100 p Lip Viinijärvi 11.5. 50 p Joe Pilkonniiyt 12.5. 100 p Rää Oravilähti 13.5. 58 p + 17 m Värtsilä 15.5. 200 p Juu Vuokonjärvi 16.5. 85 p + 20 m Värtsilä " yht. 142 p Juu Vuokonjärvi- Kaajanlampi 17.5. 79 + 20 p " 17.5. 60 p Pol Viklinrimpi " 1000 p Kon Pitkäranta 18.5. yht. 175 m Out Vuonos 19.5. " 99 m "	2.6. 3 p Out Vuonos 5.6. 2 p "
Vesipääsky	24.5. 1 Lie Kevätlahti " 1 m Joe Höyt. kanava		9.6. 2 p Out Vuonos 13.6. 2 p "
Merikihu	19.5. 2 m Joe Höyt. kanava 20.5. 4 p "		
Selkälökki	Ks. fen. aikaiset havainnot! " " (14.4. 1 m Val Karhumpää)	27.4. 20 p Out Sysmäjärvi 2.5. ain. 7 p Joe Kukkosensaari 4.5. 10 p Joe Linnunlahti	5.5. 1 m Kon Onttola 8.5. 1 m Vär Sääperi
Harmaalokki	23.3. 8 p Eno Uimaharju 24.3. 1 m Out Kalaton " 7 p Joe Vehkalahti " 3 m Eno Uimaharju (8.4. 1 Lie Lamminkylä)	2.4. 130 p Eno Uimaharju 3.4. 67 p " 27.4. 100 p Joe Hasanniemi 28.4. 50 Lie Lieksanjokisuu " 100 Joe Repokallio 30.4. 200 p Joe Utra-Mutala 2.5. 300 p Joe Repokallio	16.5. 3 m Värtsilä
Kalalokki	11.4. 5 m Eno Uimaharju 12.4. 3 m Värtsilä 13.4. 1 Lie Pokronlampi	5.5. 16 p Juu kirkonkylä " 50 p Juu Pielineen 7-8.5. 100 Lie Lamminkylä	16.5. 2 m Värtsilä

Pikkulokki	5.5. 1 m Joe Kukkosensaari 6.5. 1 p " " 1 p Lip Lamminniemi (10.5. 3 p Val Kalliojärvi)	18.5. 350 p Out Vuonos 24.5. 102 p Pol Nisäjärvi	
Naurulokki	8.4. 6 m Joe Ukonlahti 9.4. 3 p Rää Vuoniemi " 5 p Lip Heponiemi " 5 m Joe Linnunlahti " 1 p Joe Kesusta (13.4. 1 Lie Lieksanjokisuu)	27.4. 10+100 p Joe Kesusta- Mutala 27.4. 100 p Joe Hasan- niemi " 100 p Lie Lieksan- jokisuu 28.4. 200 28.4. 450 p Joe Repokallio 29.4. 200 p Joe Mutala 29.4. ain. 5000 p Joe Repokallio 30.4. 2500 p Joe Utra-Mutala 1.5. 2500 p " " 600-700 p Joe Pielisjoen- suo 2.5. 1500 Joe Repokallio 3-5.5. 400-500 p Joe Hasanniemi 6.5. 1000 p Joe Hasanniemi 6.5. 1000 p Lie Lieksanjokisuu-Lam- minkylä 7.5. 500 p Joe Hasanniemi 8.5. 250 Lie Lamminkylä 8.5. 120 p Vär Sääperi 13.5. 120 m + 250 p Vär Sääperi	16.5. 19 m Värtsilä
Kalatiira	6.5. 1 p Kontiolahti 9.5. 1 p Joe Linnunlahti 10.5. 1 p " " 1 m Joe Kukkosensaari " 1 p Joe Kiviniemi " 1 m Eno Ahveninen " 1 Lie Lieksanjoki	20.5. 80 p Out Sysmäjärvi 8.6. 100 p " 10.6. 80 p "	8.6. 100 p Out Sysmäjärvi 10.6. 80 p "
Sterna sp.		17.5. 50 p Joe Kukkosensaari	
Uuttukyyhky	5.4. 1 Lie Jamali " 1 Nur Raesärkät 9.4. 1 p Lip Riihilampi		2.5. 2 Lie Rantala 6.5. 1 p Joe Pilkonniiyt
Columba sp.	5.4. 2 p Toh Kemie		
Sepelkyyhky	Ks. fen. aikaiset havainnot! 3.4. 1 m Joe Kukkosensaari (6.4. 1 Lie Lamminkylä)	12.4. yht. 87 m Lip Heponiemi 27.4. yht. 147 m Pol Rukkovaas-	22.5. 6 m Joe Ukonniemi 25.5. 6 m "
Sarvipöllö	20.4. 1 Val Haapajärvi		
Suopöllö	19.4. 1 p Värtsilä 25.4. 1 p " (3.5. 1 Lie Jamali)		16.5. 1 m Joe Höyt. kanava 6.6. 1 p Joe Noljakka
Asio sp.	28.4. 1 m Joe Repokallio		
Kehräjä	21.5. 1 p Pol Kansala 30.5. 1 p Ilo Käenkoski		
Käki	8.5. 1 p Lip Mattisenlahti " 1 p Lip Käsämä 10.5. 1 p Tohmajärvi " 1 p Pol Matkalahti " 1 p Joe Linnunlahti (14.5. 1 p Juu Vuokko)		
Tervapääsky	Ks. fen. aikaiset havainnot!	25.5. 40 p Lie Kesusta 14.6. 120 p Out Vuonos	
Käenpiika	6.5. 1 p Joe Oksoja " 1 p Eno Uimaharju 8.5. 1 p Juu E-Vuokko " 1 p Juu Lehtoniemi " 1 p Lie Rantala		
Kiuru	23.3. 1 m Out Kesusta 24.3. 2 m Joe Kukkosensaari 26.3. 4 p Joe Repokallio " 1 p Pol Toivala " 3 p Juu Syrjälä " 3 p Val Karhumpää	12.4. 71 m/18a Pol Toivala 19-20.4. 50 p Joe Kukkosensaari 24.5. 1 m Lie Timitra 20.4. yht. 100 m Out Sysmäjärvi 27.4. 80 p Out Vuonos 1.5. 70 p Lip Viinijärvi 3.5. 50 Lie Lam- minkylä 8.5. yht. 150 p Pol Selkäsalmi-Toivala	14.5. 1 m Joe Noljakka 24.5. 1 m Lie Timitra
Tunturikiuru	3.5. 3 p Out Mustajoki " 1 p Out Vuonos 5.5. 4 p Joe Linnunlahti		
Haarapääsky	4.5. 1 m Värtsilä 6.5. 1 p Lip Lamminniemi " 1 p Joe Linnunlahti " 1 Lie Jamali		
Räystäspääsky	6.5. 1 m Eno Uimaharju 8.5. 1 m Pyh Rauvanvaara (9.5. 5 Lie Riikola)		
Törmäpääsky	Ks. fen. aikaiset havainnot! 10.5. 1 p Joe Kukkosensaari " 2 p Joe Höyt. kanava " 1 p/m Joe Linnunlahti	4.6. 50 Lie Lieksanjoki	
Pääsky sp.		29.5. 500 p Out Vuonos	

Kuhankeittäjä	Ks. fen. aikaiset havainnot! 24.5. 1 p Kon Lykynlampi 25.5. 1 p Lip Käsämä	
Mustavaris	23.3. 9 p Joe Niinivaara " 1 m Joe Mehtimäki " 1 p Lip kirkonkylä " 1 p Out Lähtevä " 30 p Juu hautausmaa " 4 p Lie Lampela " 1 p Eno Uimaharju	23.3. 30 p Juu hautausmaa 24.3. 40 p Joe Repokallio " 15 p + 1 m Joe Ukonlahti " 27 p Eno Uimaharju " 15 p Juu Syrjälä 25.3. 50-60 Lie Riikolan pellot 25.3. 20 p Joe Kukkosensaari 27.3. 30 m/p Joe Hasanniemi 28.3. 25 p Joe Repokallio
Peukaloinen	Ks. fen. aikaiset havainnot! 20.4. 1 p Lip kirkonkylä (5.5. 2 Lie Lamminkylä)	
Kulorastas	17.4. 1 m Pol Rukkovaara 1.5. 4 m Joe Kiviniemi " 2 Lie Lamminkylä	9.5. 1 m Kon Pitkäranta 16.5. 2 p Eno Kivilahti
Räkättirastas	Useita havaintoja maaliskuulta "ensimmäiseksi" laskettiin muuttolennessa havaitut 8.4. 1 m Lip Suursaari 11.4. 2 m Joe Vehkalahti (13.4. 6 Lie Lampela)	7.5. 200 p Joe Pilkonniityt 8.5. yht. 500 p Pol Selkäsalmi-Toivala 8.5. 150 Lie Lamminkylä 8.5. yht. 550 Juu kirkonkylä-Lehtoniemi 9.5. yht. 300 p Joe Linnunlahti-Utra 10.5. 100 p Joe Vehkalahti
Laulurastas	13.4. 1 Lie Lamminkylä 17.4. 1 m Out Sysmäjärvi	
Punakylkirastas	13.4. 2 p Joe Vehkalahti 16.4. 1 Lie Kirkkopuisto	3.5. 60 m Joe Kiviniemi 7.5. 50 p Joe Pilkonniityt 6-9.5. yli 200 p Kon Romo
Mustarastas	Muuton alku on hyvin vaikea määrittää ja siksi julkaistaan kaikki ensimmäiset havainnot. 18.3. 1 p Lie Viinijärvi 19.3. 1 p Joe Noljakka 23.3. 1 p Out Lähtevä 24.3. 1 p Out Matovaara " 1 p Joe Vehkalahti " 1 p Lie Rauhala 25.3. 1 p " 1 p Juu Vuokko " 1 p Kon Varparanta	15.4. 8 p Joe Noljakka
Turdus sp.		5.5. yht. 330 m Kon Onttola 9.5. 400 Lie Lamminkylä 11.5. 300 Lie Lampela
Kivitasku	13.4. 10 p Pol Toivala 16.4. 2 p Joe Keskusta (27.4. 1 p Lie Kirkkopuisto)	6.5. 11 m + 10 p Pol Toivala
Pensasastasku	7.5. 1 p Lie Kaupunginniemi 9.5. 1 p Eno Uimaharju " 2 p Kit Järvenpää	16.5. 10 Lie Kevätlahti
Leppälintu	3.5. 1 p Lip Suursaari 6.5. 1 p Eno Uimaharju " 70-50 Lie Petroniemi	
Satakieli	17.5. 1 p Joe Koppola " 1 p Toh Kemie 18.5. 1 p " 1 p Joe Varaslampi (22.5. 1 Lie Kelvä)	
Sinirinta	10.5. 1 p Joe Kukkosensaari " 1 p Joe Kiviniemi " 1 p Joe Iiksenniityt " 1 p Lie Rantala " 2 p Juu E-Vuokko 11.5. 1 p Joe Varaslampi " 2 p Joe Pilkonniityt " 3 p Lie Kevätlahti " 1 p Juu E-Vuokko	17.5. useita eri puolella 20.5. 1 p Joe Höyt. kanava
Punarinta	Ks. fen. aikaiset havainnot!	
Pensasirikkal.	23.5. 2 p Vär Sääperi 26.5. 1 p Joe Vehkalahti " 1 p Joe Pikkio	
Luhtakerttunen	26.5. 1 p Tohmajärvi 16.6. 1 p Lie Kevätmiemi	
Viitakerttunen	22.5. 1 p Toh Kemie 29.5. 1 p Ilo Polvikoski (10.6. 1 p Lie Keskusta)	
Ruokokerttunen	12.5. 1 p Val Polvijärvi 16.5. 1 p Lip Käsämä " 1 p Lie Timitra " 1 p Vär Uusikylä	

Metsäkirvinen	3.5. 1 p Out Sysmäjärvi 5.5. 5 m Kon Onttola " 1 Lie Kaupunginniemi " 3 Lie Lamminkylä	25.5. 1 m Joe Ukonniemi 27.5. 4 m Joe Höyt. kanava
Metsäkirvinen-pikkulintu sp.		18.5. yht. 105 m Out Vuonos
Niittykirvinen	8.4. 1 m Joe Ukonlahti 10.4. 2 p Joe Vehkalahti (14.4. 1 p Val Karhumpää)	6.5. 50 Lie Lamminkylä 8.5. 60 Lie Kevätlahti " yht. 50 p Lip Papelonsaari-Häyrylahti 8.5. 50 p Joe Kuhasalonen 9.5. yht. 19 m + 100 p Joe Linnunlahti-Mutala 9.5. 50 p " Höyt. kanava 9.5. 100 p Juu Lehtoniemi 10.5. 50+60 p Joe Iiksenniemi
Lapinkirvinen	9.5. 2 p Joe Lehmonniityt 19.5. 1 m Out Vuonos 21.5. 1 Lie Kevätlahti	27.5. 1 p Joe Höyt. kanava 29.5. 1 p Out Vuonos
Västäräkki	6.4. 1 p Joe Kukkosensaari 7.4. 1 p Joe Vehkalahti " 3 p Värtsilä (10.4. 1 p Lie Mähkö)	1.5. 30 p Joe Repokallio 5.5. yht. 100 p Pol Selkäsalmi-Toivala 5.5. 30 Lie Lamminkylä 7.5. 200 Lie Lamminkylä
Keltavästäräkki	28.4. 3 kuollutta Toh terv.keskus 5.5. 1 Lie Lamminkylä	
Lapinharakka	29.3. 1 p Out Sysmäjärvi 4.4. 1 m Pol Toivala (10.4. 1 Lie Siikasuo)	
Pikkulepinkäinen	10.5. 1 p Joe Kiviniemi " 1 p Eno Ahveninen 12.5. 1 Lie Lampela	1.6. 20 p Joe Höyt. kanava
Kottarainen	23.3. 2 m Värtsilä 24.3. 1 p Joe Repokallio " 1 p + 1 m Joe Kukkosens. " 1 m Out Alavi 25.3. 1 Lie Lamminkylä " 8 p Juu Syrjälä	4.4. 60 p Joe Repokallio 28.4.-1.5. 120 p 2.5. 300 p 5.5. 100 Lie Kaupunginniemi 7.5. 200 Lie Lamminkylä
Hemppo	25.3. 1 p Joe Kukkosensaari 27.3. 16 p Joe Repokallio (10.4. 17 Lie Kaupunginniemi)	19.4. 40 p Joe Ukonlahti 21.4. 25 p Joe Kukkosensaari
Kultarinta	24.5. 1 p Toh Kirkkonniemi 25.5. 1 p Joe Noljakka 30.5. 1 p Toh Kemie	
Mustapääkerttu	22.5. 1 p Toh Kemie " 1 p Out Matovaara 9.6. 1 p Pol Lahtolahti	
Lehtokerttu	Ks. fen. aikaiset havainnot! 19.5. 1 p Lie Lampela " 1 p Joe Noljakka	
Pensas kerttu	10.5. 1 p Joe Kukkosensaari 17.5. 1 p Lie Pokronlampi " 1 p Lie Lampela " 1 p Joe Linnunlahti	
Hemerkerttu	10.5. 1 p Lip kirkonkylä 12.5. 1 p Värtsilä 13.5. 1 p Lie Keskusta	
Pajulintu	5.5. 1 p Pol Kupinpuro " 1 p Juu E-Vuokko 6.5. 1 p Joe Noljakka	
Tiltaltti	15.4. 1 p Joe Koppola 18.4. 1 p (6.5. 1 p Lie Timitra) (" 1 p Juu Syrjälä)	
Sirittäjä	17.5. 1 p Joe Koppola 24.5. 1 p Joe Siilainen 25.5. 1 p " 1 p Lie Lamminkylä	
Harmaasiippo	10.5. 1 p Lie Lamminkylä 15.5. 1 p Lip Käsämä " 1 p Juu Syrjälä " 1 p Val kirkonkylä	
Kirjosieppo	2.5. 1 p Kit Järvenpää 6.5. 1 p Juu Syrjälä	
Bautiainen	Ks. fen. aikaiset havainnot! 15.4. 1 p Joe Sulkuniemi (3.5. 1 Lie Rauhala)	

Keltavästäräkki (Valok. V. Turunen)



Punavarpuunen	13.5. 1 Värtsilä	2.6. 2 m/p Out Vuonos	
	" 1 p Lie Keskusta		
	14.5. 3 p Joe Kukkosensaari		
	" 1 p Toh Kemie		
	" 2 p Lip Käsämä		
Peippo	26.3. 1 p Out Matovaara	12.4. yht. 150 p Toh Kemie	
	1 m Joe Kukkosensaari	" " 1800 m Pol Toivala	
	28.3. 1 p Juu Syrjälä	" " 300 p Joe Linnunlahti-	
	" 1 p Juu kirkonkylä	Mutala 13.4. 150 p Toh Riikola	
	ensimmäiset naaraat:	13.4. 50-60 Lie Rauhala 14.4.	
	12.4. 1 p Värtsilä	yht. 300 p Joe Mutala-Keskusta	
	18.4. 1 p Juu Vuokko	20.4. "useita satoja muuttavia"	
		Joe Linnunlahti 27.4. yht. 500 p	
		eripuolilla Polvijärveä 27.4.	
		3000 m Pol Rukkovaara 28.4. yht.	
		300-400 p Toh Kemie-Värtsilä	
		28.4. 70 Lie Rantala 3.5. 50 Lie	
		Lamminkylä	
Peippo+pikkul. sp.		12.4. yht. 1071 m Lip Heponiemi	
		27.4. " 1000 m Lip Pölkkyvaara	
Järripeippo	2.4. 1 p Val kirkonkylä	10.5. 300 p Joe Iiksenniitty	16.5. 1 m Joe Kukkosensaari
	8.4. 1 m Out Sysmäjärvi	15.5. 100 Lie Petroniemi	17.5. 5 p Joe Noljakka
	8.4. 4 p Kit Järvenpää		
Kultasirkku	1.6. 1 p Joe Höyt. kanava		
	5.6. 1 p Lie Rantala		
	" 1 p Lie Riikola		
Pohjansirkku	28.4. 1 p Joe Repokallio		
	29.4. 1 p Joe Linnunlahti		
	(5.5. 3 p Lie Lampela)		
	" 1 p Lie Rauhala)		
Peltosirkku	5.5. 1 p Joe Onttola		
	" 1 p Lie Jamali		
	6.5. 1 p Lie Lamminkylä		
Pajusirkku	7.4. 10 m Pol Toivala	29.4. 20-30 p Joe Ukonlahti	
	3 p Out Sysmäjärvi		
	8.4. 1 p Lip Viinijärvi		
	" 1 p Joe Ukonlahti		
	(14.4. 1 p Lie Pokronlampi)		
Lapinsirkku	6.4. 1 m/p Joe Kukkosensaari	5.5. yht. 48 m Kon Onttola	18.5. 2 m Out Vuonos
	12.4. 1 m/p Lip Heponiemi	" 25 p Joe Linnunlahti	19.5. 1 m "
	(5.5. 3 Lie Lamminkylä)	9.5. yht. 30 m Joe " -Mutala	
		" yli 100 p Joe Vehkalahti	
		12.5. 60 p Rää Oravilahti	
Pulmunen	24.3. 9 m Out Alavi	2.4. yht. 123 m Out Sysmäjärvi	8.5. 40 p Pol Toivala
	25.3. 10 p Lip Niva	" 100 p Joe Linnunlahti 2.4.	" 5 m Värtsilä
	" 1 p Val Karhunpää	70 m Joe Kukkosensaari 3.4. 80	10.5. 1 p Eno Ahveninen
		m Eno Ahveninen 3.4. 100 p Lip	
		Kontkala 3.4. 50 m Kon Selkie	
		3.4. 130 Lie Lampela 3.4. 70 p	
		Juu Vihtasuo 3.4. 75 p Juu kir-	
		konkylä 3.4. yht. 600 p Nur	
		Nurmes-Rautavaara kantatien var-	
		ressa 4.4. yht. 230 p Lie Ri-	
		kolan pellot 4.4. 50 p Kon Selkie	
		4.4. 110 p Joe Linnunlahti 5.4. yht.	
		200 p Joe Linnunlahti 5.4. yht.	
		168 m Lip Viinijärvi 6.4. 150 p	
		Joe Linnunlahti 7.4. 100 Lie	
		Riikolan pellot 8.4. 146/9a m	
		Pol Toivala 12.4. yht. 92 m Lip	
		Heponiemi 18.4. yht. 90 m Pol	
		Rukkovaara-Toivala 18.4. yht.	
		100 m Joe Hasanniemi 19.4. yht.	
		205 m Out Sysmäjärvi	

KEVÄÄN 1981 ISOT LINNUT

Kevään 1981 aikana havaittiin Pohjois-Karjalassa kutakuinkin normaaleja määriä isoja lintuja - lukuunottamatta arktisia hanhia, jotka jäivät lähes täysin näkemättä.

Vaikka sääolosuhteet viime keväänä olivat todella masentavat, jaksoi silti ainakin 27 yhdistyksemme jäsentä etsiä isoja lintuja jäisistä maastoista ja raekuurojen seasta, ja - mikä tärkeintä - lähettää myös havaintonsa hyvissä ajoin.

Havainnot tulivat tällä kertaa enimmäkseen Joensuun seudulta, Lieksasta ja Enosta. Aiemmista vuosista poiketen Outokummun ja Polvijärven havainnot olivat tavallista vähäisempiä em. kuntien harrastajien retkeillessä lähinnä läänin ulkopuolella.

Katsauksen kokoamisessa tuntikausien lisäuurastuksen aiheutti havaintojen päällekkäisyys. Varsinkin Joensuussa stajattiin usein neljässä toisistaan näköetäisyydellä olevassa pisteessä, joten on selvää, että samoja lintuja tarkkailtiin usein eri havaintopisteistä yhtä aikaa.

Kuvaavaa havaintojen kokoamisen vaikeudelle on se, että eräskin metsähanhiparvi löytyi peräkkäisinä aikoina peräkkäisiltä paikoilta nähtynä 4:ltä eri lomakkeelta milloin Anser sp - milloin Ans fab-nimikkeellä varustettuna. Lisäksi muutamat havainnoitsijat olivat jättäneet merkitsemättä lomakkeelle havainnon perään kaikkien havainnoitsijoiden nimet. Toivottavasti jatkossa päästään siihen, että kaikkien havainnoitsijoiden nimet löytyvät havainnon perästä (koskee kaikkia yhdistykselle lähetettäviä havaintoja).

Vaikeuksista lannistumatta olen yrittänyt karsia päällekkäisyyksiä pois, mutta olen varma, että en ole siinä 100 %:sesti onnistunut. Lopuksi kiitokset kaikille havaintojaan lähettäneille ja erityisesti Esko Lapille Lieksan havaintojen kokoamisesta!

Kurjet

Kurkien summa - 1011 - vastaa hyvin viime vuosien keskiarvoa, kuten keskimääräinen parvikokokin, 2-5 yksilöä. Kevään ensimmäinen kurkihavainto tehtiin niinkin aikaisin kuin 3.4. Joe Ukonlahdella E lentävästä yksilöstä (ArP). Seuraavat havaittiin vasta 13.4. Lieksassa. Kevään ylivoimaisesti paras muuttopäivä oli 27.4., jolloin Pohjois-Karjalan ilmatilassa havaittiin kolmannes kevään kurjista, yht. 279 yksilöä. Paras paikka oli Kon Onttolan hyppyrimäki (Lykynvaara), jolta stajarit näkivät klo 8.00-16.20 ja klo 17.10-17.40 yht. 118 kurkea (VT,ELav). Myös Polvijärvellä havaittiin yht. 76 yks., Joe

VETOOMUS

Vuodesta 1982 alkaen laajennetaan havaintojen keräystä koskemaan myös kesähavaintoja. Lisäksi useista lajeista (esim. pikkuvarpuunen) kerätään kaikki vuoden havainnot (ks. Siipirikko 1/82 s. 30). Havaintoja kerätään kuitenkin jo vuodelta 1981. Lähetä havaintosi 31.8.1982 mennessä.

Ps. Huomaa, että vuodesta 1982 alkaen useita lajeja on poistettu ARK-lajeista. Näistä kerätään kuitenkin edelleen kaikki havainnot, jotka julkaistaan omassa katsauksessaan.

Vehkalahdella muutti yht. 35 yks. (JP), ja Out Sysmäjärvelläkin nähtiin yht. 26 muuttavaa ronkkujaa (HR).

Huippupäivän jälkeen oli pari päivää taukoa, mutta vappu ja vapun jälkeinen viikko olivatkin sitten taukoamatonta kurkimuuttoa ja tällä jaksolla havaittiin yht. noin 400 kurkea havaintojen keskittyessä läänimme pääkaupungin liepeille. Muutto jatkui tasaisen taantuvana aina toukokuun 24. päivään saakka, jonka jälkeen havaintoja ei enää juuri tehty.

Viimeiset havainnot kurjista tehtiin kesäkuun puolella, mutta nämä havainnot koskenevat kuitenkin kaikki pesiviä lintuja tai pesimättömiä kiertelijöitä. Pol Viklinrimmen liepeillä nähtiin vielä kesäkuun loppupuolella parnkymmenen pesimättömän kurjen kiertelevä parvi.

	Huhtikuu					Toukokuu				yht.
	-15	16-20	21-25	26-30	1-5	6-10	11-15	16-20	21-	
Kurki	5	47	13	337	326	121	72	48	42	1011

Taulukko 1. Kurjen kevätmuutto 1981 viiden päivän jaksoissa.

Joutsenet

Kevään ensimmäiset laulujoutsenet havaittiin 4.4. Lie Ruunaalla 8 yks. (HI,KN) ja Eno Uimaharjulla 5 m (OS,AA). Seuraavana päivänä valkokauloja nähtiinkin jo ympäri maakuntaa. Muutto oli melko tasaista jaksolla 16.4-10.5., eikä erityisen hyviä muuttopäiviä ollut yhtään. Jonkinlainen osittain retkeilytehon noususta johtuva huippu kyllä muodostui vapun tienoille perinteiseen tapaan.

Suurin osa havainnoista koski paikallisina uiskentelevia joutsenia. Laulujoutsenia (ja lintuharrastajiakin) kerääntyi varsinkin Enon Ahveniselle, jossa lepäili 5.4-10.5. 5-39 cygnusta.

Yhteissummaksi ynnäsin 353 yksilöä - joista 24 Cygnus sp:tä - joten kevättä voitaneen pitää suhteellisen hyvänä joutsenkeväänä. Viimeiset 2 m havaittiin Lie Kevätlahdella 1.6. (AM). Tätä myöhäisemmät havainnot paikallisista joutsenpareista kuuluvat jo pesimähavaintoihin. Pikkujoutsen- ja kyhmyjoutsenhavikset käsitellään aikanaan ARK-katsauksessa.

	Huhtikuu				Toukokuu					yht.
	-15	16-20	21-25	26-30	1-5	6-10	11-15	16-20	21-	
Joutsen	65	31	43	52	86	27	9	10	6	329
Cygnus sp.	4	2	-	2	-	6	-	-	10	24
	69	33	43	54	86	33	9	10	16	353

Taulukko 2. Joutsenen kevätmuutto 1981 viiden päivän jaksoissa.

Hanhnet

Anser-hanhia nähtiin viime keväänä toissakeväiseen malliin reilut puolitoistatuhatta, mutta arktiset hanhet jostakin syystä jäivät (jätettiin?) näkemättä.

Hanhimuuton avasi 9.4. Lie Lampelassa muuttanut metsähanhi (JHe), mutta varsinainen muutto alkoi vasta huhtikuun puolenvälin jälkeen. Massajakson (25.4-10.5.) aikana nähtiin Pohjois-Karjalassa yhteensä 1789 Anseria, jotka lähes poikkeuksetta määritettiin metsähanhiksi. Muutto "huipentui" 9.5. jolloin havaittiin 195 metsähanhea, 60 Anser sp:tä ja 160 A/B:aa eli yhteensä 415 hanhea ympäri maakuntaa.

Paikalliskerääntymistä merkittävimpiä olivat Lip Viinijärvi mm. 3.5. 75 p metsähanhea ja Out Sysmäjärvi 1.5. 70 p metsähanhea (PH,HP,HR). Metsähanhien lisäksi kevään aikana havaittiin myös tundra-, kilju- ja sepelhanhia. Rarilajit käydään aikanaan läpi ARK/RK -katsauksissa. Sepelhanhia nähtiin ainoastaan kerran, 26.5. Joe Pilkossa klo 5.30 noin 700 ± yli (JM). Tämä parvi muodostikin sitten neljänneksen kevään hanhimääristä mikä hyvin kuvaa sattuman vaikutusta muuttomääriin. Viimeiset metsähanhet ja Anserit havaittiin 23.5. Joensuussa.

	Huhtikuu					Toukokuu					yht.
	-15	16-20	21-25	26-30	1-5	6-10	11-15	16-20	21-		
Metsähanhi	1	45	87	205	514	287	91	11	72	1313	
Anser sp.	-	32	57	75	88	119	8	7	7	393	
A/B	-	40	-	101	75	198	1	50	-	465	
Sepelhanhi	-	-	-	-	-	-	-	-	700	700	
	1	117	144	381	677	604	100	68	779	2871	

Taulukko 3. Hanhien kevätmuutto 1981 viiden päivän jaksoissa.

ARKTINEN MUUTTO KEVÄÄLLÄ 1981

Gaviat

Edelliskevään kaltaisesta massamuutosta ei tietoaakaan. Parhaat lueumat tulivat "pääreitit" (Pyhäselkä-Höytiäinen) ulkopuolelta: 18.5. 75 ja 19.5. 30 kuikkaa paikallisena Out Sysmäjärvellä (ML,HR) sekä 21.5. 55 sp:tä m Out Vuonoksessa (ML). Tavalliseen tapaan kuikkia määritettiin huomattavasti kaakkureita enemmän.

	Toukokuu						Kesäkuu	
	1-5	6-10	11-15	16-20	21-25	26-30	1-	yht.
Kuikka	2	24	2	193	23	1	2	247
Kaakkuri	-	1	-	2	2	-	-	5
Gavia sp.	-	1	3	52	91	5	4	156
Yhteensä	2	26	5	247	116	6	6	408

Taulukko 1. Gavioiden muutto keväällä 1981 viiden päivän jaksoissa.

Arktiset vesilinnut

Hyvin vaatimaton esiintyminen - ei yhtään kunnan muuttoa havaittu (suurin muuttolukema: Lie keskusta 420 m) (AH,HI). Valtaosa havainnoista koski paikallisia vesiäisiä, esim. 19.5. Joe Linnunlahti 300 allia (TK,VT), 22.5. Joe Höyt. suisto 200 allia (JM,ArP).

	Toukokuu						Kesäkuu	
	1-5	6-10	11-15	16-20	21-25	26-31	1-	yht.
Lapasotka	-	-	-	3	13	3	1	20
Alli	-	3	2	1445	791	317	-	2558
Mustalintu	16	3	34	196	61	-	-	310
Pilkkasiipi	-	-	-	3	12	5	-	20
Melanitta sp.	-	-	-	-	31	-	-	31
Cla/Mel	-	-	-	152	170	120	-	442
Yhteensä	16	6	36	1799	1078	445	1	3381

Taulukko 2. Arktisten vesilintujen muutto keväällä 1981 viiden päivän jaksoissa.



YLLÄTYSRETKI!

LINTULASKENTAVAELLUS ITÄISIMMÄLLÄ RAJAVYÖHYKKEELLÄ!

PKLTY r.y. järjestää uudentyypin linturetken. Vaellustyyppinen lintulaskentoja sisältävä kuusipäiväinen retki suoritetaan lähes kokonaan itäisimmällä rajavyöhykkeellä. Retki alkaa Joensuusta, josta siirrytään Petkeljärven kansallispuistoon. Puistoon tutustutaan vuorokauden verran, jonka jälkeen siirrytään autoilla varsinaiselle vaellusosudelle rajalle Mõhkön takana. Täältä aloitetaan rajamiesten opastamina noin 50 km:n mittainen vaellus (katkoviiva). Ensin vaelletaan aivan itäisintä nurkkaa pitkin välitaville Koivusuon suojelualueelle ja lopuksi taivalletaan tietöntä raja-aluetta pitkin Naarvan koillisosaan. Täältä palataan autoilla sivistyksen parin mahdollisesti Patvin- tai Kesonsuon suojelualueiden kautta. Linturetken tarkka ajankohta on vielä auki, jokatapauksessa se sijoittuu kesäkuulle helluntain ja juhannuksen väliin. Matka ja muonakuluihin saadaan avustuksia. Myös muut kuin PKLTY:n jäsenet ovat tervetulleita retkelle. Mikäli olet kiinnostunut vaelluksesta ota välittömästi yhteyttä Risto Juvasteeseen p. 973/80293, saat tarkempia tietoja ja voit vaikuttaa retken sisältöön. Toimi heti!



Arktiset kahlaajat

Tänä keväänä nähtiin arktisia kahlaajia niukasti. Esim. pikku- ja suosirrin määrät vastasivat vain murto-osaa normaali kevään määräästä. Jänkäsirriäisiä ei havaittu lainkaan (kuten ei viime keväänäkään).



Suosirri (Valok. M. Leivo)

	Suurimmat määrät		Kevään summa/havainnot
	9.5.	16.5.	
Meriharakka	38 p Joe Linnunlahti (TK ym.)	-	58/9
Tylli	14 p Lie Kevätlahti (ELap)	-	108/33
Tundrakurmitsa	-	-	7/3
Karikukko	-	-	7/6
Punakuiri	11-12.5. 37 p Joe Linnunlahti (AV ym.)	-	45/8
Punajalkaviklo	-	-	14/12
Pikkusirri	-	-	2/2
Lapinsirri	19.5. 11 p Lie Kevätlahti (HI,AM)	-	61/22
Suosirri	-	-	26/9
Vesipääsky	-	-	9/5
Pikkukahlaaja	-	-	21/4
Isokahlaaja	3.6. 500 NE Joe Höyt. kanava (ArP)	-	560/2

Taulukko 3. Arktisten kahlaajien muutto keväällä 1981 (suurimmat määrät ja kevään kokonaissumma).

PEDOT KEVÄÄLLÄ 1981

Keväiselle petomuutolle tyypillinen massapäivä jäi tänä keväänä kokematta; epäedullisten sääolojen (kylmää, sateista) jarrutellessa petojen pääjoukot ylittivät maakuntamme vähin erin huhtikuun lopun ja toukokuun alun aikana. Parasta muuttoa havaittiin perinteisenä petopäivänä 27.4. sekä vapunpäivänä 1.5. Muutontarkkailu keskittyi

tällä kertaa vahvasti Joensuun seudulle, mutta myös Lieksasta, Outokummusta ja Polvijärveltä saatiin runsaasti havaintoja. Seuraavassa paikkakunnat havainnoitsijoineen: Eno: AA,OS; Joe-Kon: JHy,TK,ELav, JMi,AP,JP,VT,AV; Lie: AH,JHe,HI,ELap,AM,KN,MO,ET; Out-Lip: ML,HR; Pol: PH,HP.

Buteot

Buteoiden yhteismäärä kattoi normaaliin tapaan yli puolet koko kevään petosummasta. Yllättävää oli, että hiirihaukkoja nähtiin enemmän kuin piekanoita - aikaisemminhan asia on ollut päinvastoin niin keväällä kuin syksylläkin. Muuton painottuminen oli lajeilla nieman erilainen: huhtikuun lopun Buteo-muutossa havaittiin piekanointa enemmän, kun taas toukokuun alussa hiirihaukka oli kiistaton ykkönen. Parhaat muutot on esitetty taulukossa 1.

Pvm	Klo	Paikka	Yksilömäärä	Hav.
25.4.	9-15	Kon Onttola	12 + 14 + 6 = 32	ArP,AV
25.4.	7-13	Pyh Mulo	5 + 14 + 3 = 22	TK,JP
26.4.	7-15	Kon Onttola	11 + 11 + 9 = 31	VT,ym.
27.4.	8-16	Kon Onttola	11 + 16 + 8 = 35	VT,ym.
1.5.13-17		Joe Vehkalahti	32 + 30 + 16 = 78	ELav,ym.
1.5.15-18		Joe Kiviniemi	39 + 5 + 6 = 50	JHy

Taulukko 1. Parhaat Buteo-muutot keväällä 1981. Muutot on esitetty muodossa But but + But lag + But sp/Buzz = yhteensä.

Hiirihaukka (Valok. M. Leivo)



Accipiterit

Varpushaukalla havaittiin tyypillisen pitkä muuttokausi (III-V), jonka aikana nähtiin monta hyvää muuttoa - joskin keskittyneesti runsaan viikon jaksolle huhti-toukokuun vaihteeseen. Parhaat päivät ja paikat: 25.4. Pyh Mulo 10 m (TK,JP), 26.4. Joe Mutala 13 m (JHy), 27.4. Kon Onttola 18 m (VT ym.) ja Kon Selkie 10 m (TK, H. Päivinen) sekä 5.5. Kon Onttola 18 m (JMi,JP).

Kanahaukkoja nähtiin tasaisesti läpi muuttokauden yhteensä 33 yks. eli vain runsas kymmenesosa varpushaukkamäärästä. Parhainakin päivinä saatiin kanahaukan ristinmuotoista siluettia ihailta vain muutamana kerran.

Sinisuoehaukka

Jälleen kerran sinisuojoukot pyyhälsivät alueemme yli varsin huomattomasti ilman erityistä huippupäivää. Laji on muutolla kuitenkin vaikeasti havaittava "matalalentäjä" eivätkä havainnot sitten anna oikeata kuvaa lajin runsaudesta läpimuuttajana. Paras muutto oli melko vaisu: 5.5. Kon Onttola 5 m (JMi,JP). Koiraita määritettiin kevään aikana 30 ja naaraspukuisia vain 18.

Tuulihaukka

Ilahduttavan suuri yhteismäärä koostui lähinnä yksittäisistä muuttajista tai paikallisista yksilöistä. Yksi päivä oli ylitse muiden: 27.4. yht. 12 p/m, joista Out 6 p/m (HR). Maininnan ansaitsee lisäksi 9.5. Pol Rukkovaara 4 m (HP).

	-15.4.	16-30.4.	1-15.5.	16.5.-	yhteensä
Hiirihaukka	-	88	192	1	281
Piekana	-	176	64	1	241
But sp. + Buzz	2	116	141	8	267
Mehiläish.	-	-	2	6	8
Varpushaukka	34	141	59	-	234
Kanahaukka	5	18	10	-	33
Acc sp.	5	24	23	2	54
Sinisuoeh.	4	23	30	2	59
Ruskosuoh.	2	-	2	6	10
Circus sp.	-	-	1	-	1
Kalasaäski	-	1	22	2	25
Nuolihaukka	-	2	4	6	12
Ampuhaukka	10	15	11	-	36
Tuulihaukka	8	30	24	3	65
Falco sp.	2	6	10	3	21
Kotka sp.	-	1	1	-	2
Peto sp.	-	6	7	1	14
Yhteensä	72	647	603	41	1363

Taulukko 2. Petomuutto Pohjois-Karjalassa keväällä 1981.

LISÄYKSIÄ KEVÄTMUUTTOON 1980

Kevätmuuttokatsauksessa 1980 oli valitettavasti puutteita, joita tässä korjataan. Havainnoitsijaluettelosta puuttuivat seuraavien nimet: Tuomo Eronen, Ari Latja, Esa Lavikainen ja Jouni Pursiainen. Lisäksi puuttui joukko havaintoja, jotka julkaistaan ohessa. Tässä yhteydessä mainittakoon, että normaalisti katsauksesta myöhästyneitä havaintoja ei enää myöhemmin julkaista. Nämä havainnot jäivät kuitenkin katsauksen ulkopuolelle havaintojen lähettäjistä riippumattomista syistä. Ilmoitetuista havaintojen jättöajoista (ks. Siipirikko 1/1982) tulee pitää kiinni mahdollisimman tiukasti. Jos ei ehdi, tai unohtaa lähettää havaintonsa ajoissa, kannattaa tiedustella Siipirikon toimitukselta (esim. Juha Miettiseltä) vieläkö ehtii lähettää havaintonsa myöhemmin. Havaintojen julkaisuaikatauluna pidetään nykyään sitä, että katsaukset julkaistaan juuri ennen seuraavan kauden alkua (esim. kevätmuuttokatsaus ennen seuraavaa kevätmuuttoa jne.). Tämä edellyttää sitä, että vähintään kaksi kuukautta ennen Siipirikon ilmestymistä ovat havainnot katsausten tekijöillä.

Havainnot:

Saapumistiedot: Hannu Kivivuori (kaavakkeelta poimittu katsauksen saapumisaikoja varhaisemmat havainnot).

Mustaviklo	28.4.	1 m	Vär Sääperi
Viitakerttunen	28.5.	1 p	"
Hemppo	10.4.	1 p	Toh Kemie

Pedot ja arktika: Mauri Leivo, Jukka Kinnunen, Hannu Räsänen, jotka joutuivat kokoamaan petohavaintonsa kahteen kertaan - Siipirikon toimituksen kiitokset vaivannäöstä.

ARKTIKA

	Toukokuu						Kesäkuu			
	-30.	1-5.	6-10.	11-15.	16-20.	21-25.	26-31.	1-5.	6-	Yht.
Kuikka	-	6	40	1	-	-	-	-	-	47
Gavia sp.	1	-	-	1	2	-	-	-	-	4
Alli	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Mustalintu	-	-	-	8	5	-	8	-	-	21
Lapasotka	-	-	-	-	4	6	5	-	-	15
Tylli	-	-	-	-	2	-	6	2	1	11
Tundrakurmitsa	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1 tp!
Iso kahlaaja	-	-	-	-	20	-	-	-	-	20
Suosirri	-	-	-	-	-	25	10	-	-	35
Pikkusirri	-	-	-	-	-	-	4	1	-	5
Lapinsirri	-	-	-	1	1	3	12	-	-	17
Vesipääsky	-	-	-	-	-	-	9	-	2	11

PEDOT

	Huhtikuu			Toukokuu		Yhteensä
	-20.	21-25.	26-30.	1-10.	11-	
Hiirihaukka	1	3	37	1	-	42
Piekana	-	8	126	6	5	145
Buteo/Buzzard	-	6	111	14	-	131
Varpushaukka	4	5	23	1	-	33
Kanahaukka	4	2	8	-	-	14
Sinisuhaukka	1	3	10	-	-	14
Ruskosuhaukka	-	-	1	2	-	3
Kalasaäski	-	-	11	10	-	21
Ampuhaukka	1	2	3	2	-	8
Tuulihaukka	2	10	17	-	1	30
Nuolihaukka	-	-	-	-	2	2
Falco sp.	-	-	1	-	-	1
Yhteensä	13	39	348	35	8	444

Yhteismäärä nostaa kevään 1980 petosumman yli 2900!

Muutontarkkailupäivän summat (hiirihaukka + piekana + Buteo sp. + varpushaukka vrt. Siipirikko 2/1981).

26.4. klo 6-17 Lip Pölkkyvaara 27 + 109 + 93 + 18 ML,HR

KORJAUS

SYYSMUUTTO 1980

Fenologisesti myöhäisiin havaintoihin:

Lapasotka (ei lapasorsa) 18.10. 15 m Rää Vuoniemi (VT)

VAELLUSLINNUT JA OSITTAISMUUTTAJAT KEVÄÄLLÄ 1981

Juha Miettinen

Pohjois-Karjalassa ei ole aiemmin kerätty vaelluslintuhavaintoja keväältä. Syynä tähän on ilmeisesti ollut vaeltajien vähäisempi määrä syksyyn verrattuna, jolloin lintumiesten mielenkiinto on suuntautunut yksinomaan kevätmuuttajien seuraamiseen. Lisäksi intoa on laimentanut vaikeus erottaa muuttajat talvehtijoista. Keväältä 1981 tuli jonkin verran havaintoja vaelluslintu- ja osittaismuuttajalajeista, vaikkei havaintoja vielä varsinaisesti kerättykään. Kevästä 1982 alkaen tulee havaintoja toivottavasti runsaammin (lajit ks. uudet havaintojen keräysohjeet SR 1/82 s. 29), sillä juuri näiden lajien muuttokäyttäytymisessä on vielä paljon selvittämistä. Suurin osa katsauksen havainnoista on outokumpulaisten, mutta yksittäisiä havaintoja on ilmoitettu eri puolilta maakuntaa.

Käpytikka 12.4. 1+1+1 E, 1 N Lip Heponiemi (ML,JK,HR), 1+1+1+1 E Kon Onttola (MK)

Pikkutikka 12.4. ♀ E, 1 N Lip Heponiemi (ML,JK,HR)

Korppi 12.4. 1 E Lip Heponiemi (ML,JK,HR)

Varis 20.3. 8 m ja 21.3. 10 m Toh Kemie (HK), 23.3. 1 m Lie Jamali (ET), 25.3. 2 m Lie Tiensuu (TM)

Naakka Ensimmäisiä muuttajia: 3.3. 1 S Toh Kemie (HK), 23.3. 3 m Out keskusta, 25.3. 2 Lie Haapaniemi (JH) ja 1 Lie keskusta (JMa), 29.3. 1 Lie Riikola (MO), 1.4. 3 m Toh Kemie (HK) ja 2.4. 1 m Joe Vehkalahti (ELav)

Viimeisiä muuttajia: 7.5. 6 p Lip Niva (LK) ja 10.5. 1 Lie Kaupungin niemi (HI)

Pyrstötiainen 15.3. 2 p Joe Koppola (JMi,J.Pursiainen)

Tilhi Vuodenvaihteen suurparvet hupenivat talven aikana (ks. PURSIAINEN 1981 ja LIIMATTA 1982). Maaliskuun puolivälissä parvet yleistyivät ainakin Joensuussa: 14.3. 50 p + 30 p + 140 p Mehtimäki-Karsikko (JMi), 23.3. 80 p Linnunlahti (JMi), 24.3. 53+30 Karsikko (JMi). Huhtikuun havainnot: 2.4. 20 p Out Partalanmäki (ML), 3.4. 25 p Out Matovaara (ML) ja 42 p Joe Karsikko (JMi), 7.4. 2 p Joe Linnunlahti (JMi), 10.4. 23 p Out Pohjois-Aho (ML), 11.4. 12 p Out Matovaara (ML), 14.4. 40 m/p Joe Keskusta (JMi), 15.4. 150 p/kiert. Joe Ilosaari (JMi). 16.4. 120 p Joe Keskusta (JMi), 17.4. 7 p Lip Kuorinka (JMi, J.Pusa), 18.4. 10 m/p Joe Sulkuniemi (JMi), 25.4. 23 p Joe Keskusta (JMi)

Viherrpeippo Ensimmäiset muuttohavainnot: 24.3. 2 m Out Kalaton ja 2.4. 5 p Toh Kemie (HK)

Tikli Ensimmäiset ja viimeiset muuttajat: 31.3. 1 m Out Alavi, 4.4. 3 p Joe Ukonlahti (TK), 9.5. 1 Lie Lampela (JH) ja 24.5. 1 Lie Rauhala (HI,AM,KN)

Vihervarpunen Liikehdintä alkoi jo helmikuun lopussa ja saavutti huippunsa maaliskuun alkupuolella. 25.2. 10 p Joe Asevelikylä (JMi), 28.2. 3 m/p Out kaatopaikka ja 3 p Joe Repokallio (TK,JMi), 1.3. 5 m Out Symbjärvi ja 15 m/p Joe Repokallio (JMi), 5.3. 40 p Lip Kuorinka (JMi,J.ja V.Pusa), 7.3. 18+6+1+30 m/p Joe Repokallio (JMi), 8. ja 9.3. 20 p Out Keskusta (ML). Ensimmäiset havainnot Lieksasta: 12.4. 1 Lie Rauhala (ELap) ja 17.4. 2 Lie Rauhala (KN)

Urpiainen Maaliskuun alussa selvä runsastuminen. 1.3. 200 kiert. Joe Repokallio (JMi), 3.3. 350/3-4 parvea kiert. Out Keretti-Hautalampi (ML), 5.3. 300 kiert. Out Matovaara (ML), 10.3. 150 p Joe Asevelikylä (JMi), 12.3. yht. 250 p/kiert. Out Alavi-Suvisranta (ML,HR), 12-13.3. 300 p Joe Asevelikylä (JMi), 15.3. yht. 400 p/kiert. Out Keskusta (ML), 17.3. 80 kiert. Joe Linnunlahti (JMi) Tämän jälkeen parvet pienenevät selvästi.

Punatulkku 24.3. ♂ N Out Alavi (ML)

Keltasirkku 12.4. 3+2+1 N Lip Heponiemi (ML,JK,HR)

KIRJALLISUUS

LIIMATTA, P. 1982. Talvilinnut 1980/81 Pohjois-Karjalassa. Siipirikko 9 (1): 8-15.

PURSIAINEN, J. 1981. Syksyn 1980 vaelluslinnut Pohjois-Karjalassa. Siipirikko 8 (4): 213-216.

RARITEETIT 1980 POHJOIS-KARJALASSA



Mauri Leivo

Monien vaikeuksien ja varsin katkonaisen työskentelyn jälkeen on ARK vihdoon saanut kootuksi katsauksen vuoden 1980 harvinaisuuksista. Vaikka ARK:n ote lomakkeiden käsittelyyn pääsi välillä hie-man lipeämään, on sen toiminta alkanut pyöriä taas sujuvasti ja niinpä vuoden 1981 lomakkeet ovat jo hyvin hallinnassa (ellei ote-ta huomioon vielä palauttamattomia lomakkeita).

Katsaus 1981 julkaistaan näillä näkymin Siipirikossa 4/1982. Kuluvaan vuoteen alussa vaihtui 1/3 ARK:n jäsenistä, sillä Kuopioon muuttaneen Paavo Liimatan tilalla toimii nykyään yllekirjoittanut (muut jäsenethän ovat asiaan rutinoituneet Reijo Erola ja Matti Kapanen).

Kaikkiaan 138 harvinaisuusilmoitusta vuodelta 1980 käsiteltiin ARK:ssa ja niistä hyväksyttiin 115, hylättiin 16 ja "jätettiin pöydäl-le" 7. SLY:n Rariteetikomitealle ilmoitettiin Pohjois-Karjalasta 8 havaintoa, jotka myös kaikki hyväksyttiin. Yhtään "massararia" ei tällä kertaa ollut, mutta runsaasti havaintoja tehtiin merimet-sosta, haarahaukasta, merikotkasta, merikihusta ja pähkinähakista. Mielenkiintoisia piirteitä rarivuodelle olivat mm. voimakas tundra-hanhi- ja isosirrimuutto, kesähavainnot pikkujoutsenesta ja tuntu-ripöllöstä, kirjosiipikäpylinnun puuttuminen tyystin sekä useat maakunnalle uudet lajit (myrskylintu, pikkukorppikotka, arosuo-

haukka, mustaotsalepinkäinen ja vuorihemppo).
 Valitettavana seikkana ARK piti sitä, että kaikista muistutuksista huolimatta ARK:lle lähetetään edelleen ikään kuin hutaisten tehtyjä lomakkeita, joissa linnun ulkonäkö kuvataan ylimalkaisesti ja aivan liian suppeasti, ja joista puuttuu kokonaan havaintotilanteen ja/tai -olosuhteiden esitys. Kuitenkin, ARK:n jäsenet joutuvat muodostamaan käsityksensä havainnosta vain lomakkeella olevien tietojen perusteella - mitään oletuksia tai rivien välistä lukemisia ei tapahdu. Erityisen vaikeita tapauksia ovat hanhet ja petolinnut, joiden joukossa on useita vaikeasti määritettäviä lajeja. Näiden kohdalla on yksityiskohdat syytä kuvata mahdollisimman tarkoin. Äänikuvausten arviointi on usein ongelmallista - ARK suosittaakin, että mahdolliset äänet olisi pyrittävä kuvaamaan sekä kirjaimin että adjektiivein (esim. vertailemalla muiden lajien ääniin).

Aivan oma lukunsa ovat lomakkeet, joissa sinänsä asiallisen harvinaisuusilmoituksen kääntöpuolella luetellaan samasta lajista puolenkymmentä havaintoa perustelematta niitä sanallakaan. ARK ei ota kantaa lueteltuihin havaintoihin vaan edellyttää, että jokaisesta havainnosta (mikäli ei ole kyse samasta yksilöstä tai parvesta) ilmoitetaan omalla lomakkeellaan. Myös ns. maallikkohavaintoihin suhtaudutaan samalla tavoin eli vaaditaan asianmukaisesti täytetty (joko itse tai jonkun lintuharrastajan välityksellä) lomake jokaisesta havainnosta.

Seuraavassa on luettelo ARK:lle ilmoitettavista lajeista. Lisäykset (jotka ovat lähinnä vain itsestäänselvyksiä) on alleviivattu sekä poistot yliviivattu. ("RK:lle" tarkoittaa, että havainnot ilmoitetaan SLY:n Rariteettikomitealle sen omalla lomakkeella).

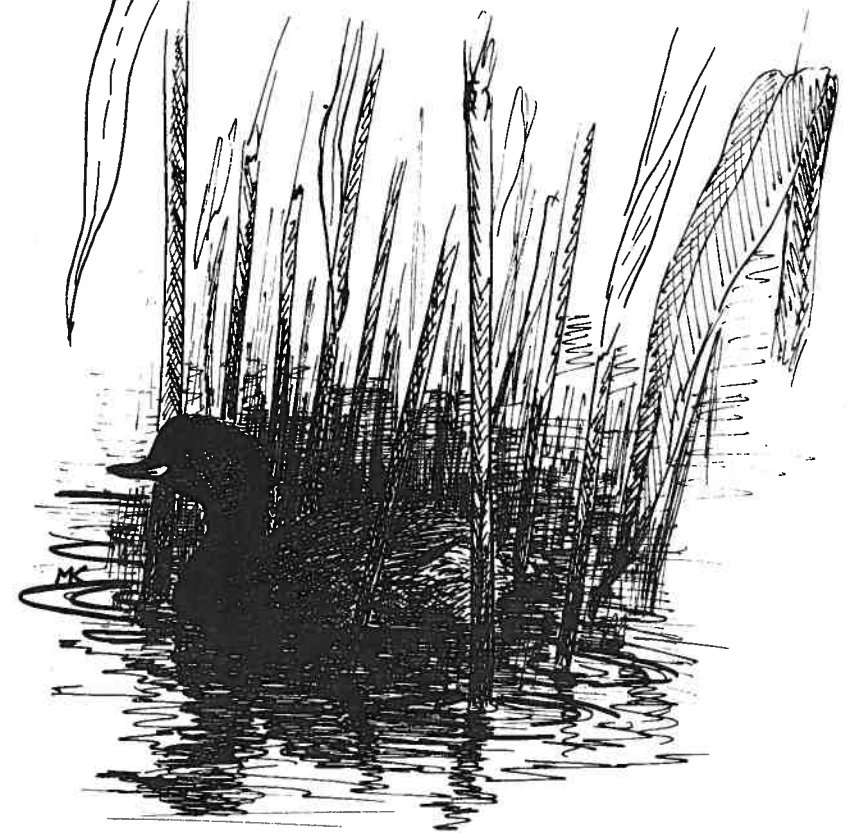
<u>jääkuikka</u> (1.5.-15.6.,muut RK:lle)	mustatiira
<u>pikku-uikku</u>	räyskä
<u>merimetsö</u>	lapintiira
<u>harmaahaikara</u>	pikkutiira
<u>kaulushaikara</u>	ruokki
<u>kattohaikara</u>	etelänkiisla
<u>mustahaikara</u>	riskilä
<u>harmaasorsa</u>	turturikyhyhky
<u>allihaahka</u>	turkinkyhyhky
<u>haahka</u>	tunturipöllö
<u>kyhmyhaahka</u> (jpd, muut puvut RK:lle)	kuningaskalastaja
<u>ristisorsa</u>	sininärhi
<u>merihanhi</u>	harjalintu
<u>tundrahamhi</u>	<u>harmaapäätäikka</u>
<u>kanadanhenhi</u>	valkoselkätäikka
<u>kyhmyjoutsen</u>	kangaskiuru
<u>pikkujoutsen</u>	<u>pähkinähelki</u>
	<u>lapintieäinen</u>

maakotka
 kilju/pikkukiljukotka (lajilleen määritetyt RK:lle)
 haarahaukka
 merikotka
 muuttohaukka
kiiruna
 viiriäinen
 luhtakana
 liejukana
 keräkurmitsa
 heinäkurppa
 mustapyrstökuiri
 rantakurvi
 isosirri (keväthavainnot)
 kuovisirri(")
 pulmassirri(")
 merikihu
 leveäpyrstökihu(10.5.-10.6., muut RK:lle)
 tunturikihu
 merilokki
 isolokki

~~pähkinähelki~~
 sepelrastas
 mustaleppälintu
~~väitösiipukelintu~~
 rastaskerttunen
 rytikerttunen
 kirjokerttu
~~edonnuunilintu~~
lepiinuunilintu (laulavista ei ilm., muut RK:lle)
 kirjosiipiuunilintu (pyydystetyt ARK:lle, muut RK:lle)
 hippiäisuunilintu (pyydystetyt ARK:lle, muut RK:lle)
 sepelsieppo
 pikkusieppo
 luotokirvinen
~~nekkavarpunen~~
 vuorihemppo
 tundraurpiainen
 keltahemppo
 kirjosiipikäpylintu

Pikku-uikku (Podiceps ruficollis)

29.3. 1 kp p Lip Viinijärvi Taipaleenjoki (MLym)



Myrskylintu (Fulmarus glacialis)★

Elokuun jälkipuoli 1 siipirikko (joka lopetettiin) Joe Iikseniitty (J.Leskinen). Merkittävä löytö tästä Suomessa satunnaisesta valtamerialinnusta. Luonnollisesti uusi laji Pohjois-Karjalalle (ks. tiedonanto Siipirikko 3/81).

Merimetso (Phalacrocorax carbo)

13.2. 1 p Lie Rauhala (ELap), 15.4. 1 ad m Joe Vehkaniitty (KV), 23.5. 1 ad m Joe Linnunlahti (VT), 27.9. 9 ad m Lip Pölkkyvaara (ML) - ARK:n päätöksen mukaisesti määrityksenä Phalacrocorax sp. 27-30.9. 1 subad p Rää Vuoniemi (TK,JHy,RJ,ILym), 18.10. 2 ad + 1 ad m Pol Huhmarisvaara (PH,HP)

Harmaahaikara (Ardea cinerea)

19.4. 1 ad m Out Sysmäjärvi (ML,K.Leivo), 28.7. 2 m Joe Höyt. kan. (AKo,AP), 9-19.8. 1 p Lie Ruunaa Naarajoki (R. Seppänen)

Kaulushaikara (Botaurus stellaris)

4.5.-heinäkuu Ä 1 Out Sätöslähti (ML ym.), 21.7. 1 p Pyh Mulo (RL) Outokummun havainto vanhalta reviiiriltä, jolta ensimmäiset lintumiesten ilmoittamat havainnot saatiin 1976.

Kattohaikara (Ciconia ciconia)

20.6. 1 p Lip Ahonkylä (J.Varis)

Harmaasorsa (Anas strepera)

11.6. 1 ad♂ p Kon Pitkäranta (MK)

Allihaahka (Polysticta stelleri)

17.5. 1 ad♂+2♀ p Joe Höyt. kanava (ML,JHy,JK,HR ym.). Ensimmäinen kevätmuuttohavainto lajista P-K:ssa. Allihaahkaa tavataan arktikan yhteydessä Suomenlahdella nykyään varsin runsaasti.

Tundrahanhi (Anser albifrons)

28.4. 5-6 (2 ad 3-4 juv) p Out Sysmäjärvi (ML), 29.4. 1 2kv p Kon Pitkäranta (MK), 27.9. 126/3a (suurin osa ad) m Lip Pölkkyvaara (ML). Liperin muuttajat ovat hanhien massapäivän antia. Samalta paikalta määritettiin metsähanhia 45/4a m. Tuona päivänä havaittiin myös Polvijärvellä ilmeisiä tundrahanhia.

Kiljuhanhi (Anser erythropus)★

28.4. 1 p Pol Lahtolahti (PH)

Kyhmyjoutsen (Cygnus olor)

5.6.2 p Joe Iikseniemi (Pielisjoki) (JM). Maanomistajien mukaan linnut olivat olleet paikalla jo useita päiviä. P-K:n ensimmäiset tavattiin keväällä 1978.

Pikkujoutsen (Cygnus columbianus)

22.6.-2.7. 1 ad p Out Sysmäjärvi ML ym.), 27.9 5 ad m metsähanhien mukana Lip Pölkkyvaara (ML). Kesähavainto Outokummusta on erikoinen - tunnetaanhan maastamme vain muutama kesä-elokuussa tehty pikkujoutsenhavainto.

Pikkukorppikotka (Neophron percnopterus)★

28-29.5. 1 2-3kv p Vär Sääperi (MR), 1.6. 1 2-3kv p Ilomantsi (V. Sivonen). Havainnot tästä maakunnallemme uudesta lajista koskene-

vat samaa lintua - Värtsilän linnunhan nähtiin lähtevän kohti Ilomantsia. Tämä mukaan luettuna laji on tavattu neljästi Suomessa (ensimmäinen 1974).

Maakotka (Aquila chrysaetos)

13.4. 1 juv/subad m Kon Onttola (AL). Yllättävän niukka esiintyminen - vrt. merikotka.

Pikkukiljukotka (Aquila pomarina)★

11.5. 1 juv/subad m Out Vuonos (ML,HR). Toinen havainto maakunnastamme - ensimmäinen vuodelta 1979.

Kilju-/pikkukiljukotka (Aquila clanga/pomarina)

23.5. 1 subad/ad p Rää Vuoniemi (MK,VT). Sisältää arokotkan (A. rapax) mahdollisuuden. Lienee P-K:n kolmas "clarina" -havainto.

Haarahaukka (Milvus migrans)

25.4. 1 m Vär Sääperi (MR,HKi), 26.4. 1 m Pyh Elovaara (JP,TK,RL), 26.4. 1 ad m Kon Onttola (AL,AKa), 26.4. 1 m Kon Varparanta (J. Turunen, AKo,M.Mehtonen), 24.5. 1 m Ilo Patvinsuo (ELap ym.), 21.7. 1 p Lie Ruunaa Neitijärvi (ELap ym.), 24.8. 1 m Joe Iikseniitty (ELav, H.Päivinen). Tavanomaisempaa runsaammin havaintoja. Huomaa keskittymä huhtikuun lopulla.

Merikotka (Haliaeetus albicilla)

7.4. 1 m Pyh Mulo (JP,RL), 19.4. 1 juv/subad m Joe Vehkalahti (AV, ET), 19.4. 1 subad p/m Out Sysmäjärvi (ML,K.Leivo), 28.4. 1 2kv m Kon Pitkäranta (PL), 4.5. 1 m Kon Pitkäranta (PL,MK).

Arosuohaukka (Circus macrourus)★

26.4. 1 ad♂ m Kon Onttola (AL,AKa). Laji tavattiin nyt ensimmäistä kertaa P-K:ssa. Nykyään "macro" on todellinen suurharvinaisuus Suomessa - vuosina 1970-80 tehtiin maassamme vain 11 havaintoa eli keskimäärin kerran vuodessa.

Muuttohaukka (Falco peregrinus)

1-5.5. 1 ad p Pol Viklinrimpi (PH,JK,HR ym.), 13.5. 1 ad p Pol Nisäsuo (HP). Havainnot Polvijärven soilta saattavat merkitä pesintää jossain lähialueiden soilla.

Viiriäinen (Coturnix coturnix)

6.7. 1 Ä Pol Niskaniemi (PH,HP).

Luhtakana (Rallus aquaticus)

14-noin 31.5. Ä 1 Vär Uudenkylänlampi (MR).

Keräkurmitsa (Eudromias morinellus)

13.9. 1 juv p Joe Höyt. kanava (MK ym.).

Mustapyrstökuiri (Limosa limosa)

8.5. 1 m Joe Höyt. kanava (IL,AKa,AL,KV).

Lampiviklo (Tringa stagnatilis)★

8.6. 2 p Joe Höyt. kanava (JHy, K. Leppänen). Vuodesta 1975 lähtien on laji havaittu vuosittain P-K:ssa. Havainto on 14. maakunnastamme.

Isosirri (Calidris canutus)

28.5. 10 m Joe Linnunlahti (PL), 6.6. 250/3a m klo 22.30-23.00 (!) Pol Martikkalanniemi (Höytiäinen) (PL). Samoihin aikoihin havaittiin Lahden seudulla jopa tuhansia muuttavia isosirrejä.

Merikihu (Stercorarius parasiticus)

17.5. 1 ilm. 2kv m Rää Vuoniemi (PL,MK,VT), 18.5. 1 va m Joe Höyt. kanava (PL ym.), 22.5. 1 va m Joe Linnunlahti (MK), 25.5. 1 va m/p Joe Linnunlahti (MK,PL,VT), 25.5. 2 va 1 tu m Kit Muljula (MK), 27.5. 5 va m Joe Höyt. kanava (PH), 27.5. 1 tu m Joe Linnunlahti (PL,ET, AV), 28.5. 3 va 1 tu p/m Kon Pitkäranta (MK).

Leveäpyrstökihu (Stercorarius pomarinus)

25.5. 1 va m Kit Muljula (MK)

Merilokki (Larus marinus)

19.4. 1 ad p Pyh Niva (MK,VT), 19.4. 1 ad p Rää Vuoniemi (MK,VT), 14.5. 1 ad p Out Sismäjärvi (ML), 25.10. 1 ad p Rää Vuoniemi (MK, VT). Huomattavan runsas esiintyminen. Esim. vuosina 1973-79 tehtiin P-K:ssa vain 3 havaintoa.

Mustatiira (Chlidonias niger)

13.7. 2 vp ad p Kit Päätynlahti (MK,M.Huhta-Koivisto,V.Rauste).

Räyskä (Hydroprogne caspia)

19.7. 1 ad p/m Out Vuonos (ML,PH,HR).

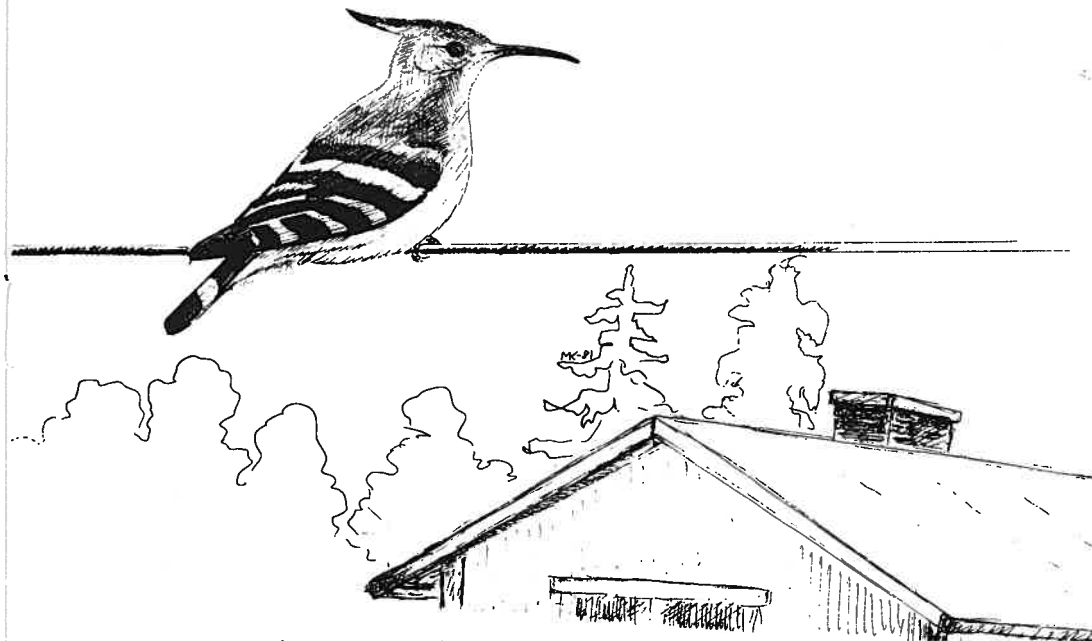
Turturikyhky (Streptopelia turtur)

3.7. 2 p Joe Ketunpesät (MK), 2.9. 1 p Lie Vuonilahti (VT), 18.9. 1 p Lie Lampela (JHe).

Tunturipöllö (Nyctea scandiaca)

I-III 1 p Joe Repokallio (useat), 28.6. 1 juv/naaras p Pol Martikkalanniemi (PL ym.). Kesähavainto on todella yllättävä.

Tunturipöllö (Valok. M. Kapanen)



Harjalintu (Upupa epops)

30.4. 1 p Lip Särkijärvi (L.Vänskä ym./LK), 2.5. 1 p Lip Käsämä (L.Vänskä ym./LK), 9.5. 1 p Ilo Pihlajavaara (V.Sivonen), 3.10. 1 p Ilo Lylynvaara (T.Hämäläinen/VT). Liperin havainnot lienevät samasta linnusta. Jälleen kerran havainnot olivat "maallikoilta".

Harmaapäätikka (Picus canus)

28.10. 1979-25.3.1980 ♂ p Kon Selkie (HKO), 20.9. 1 m Joe Repokallio (MK), 8.11. ♂ p Joe Koivuniemi (IL), 13-14.11. ♀ p Lip Ahonkylä (J.Varis/LK), 23.11. ♀ p Pyh Niittylahti (RL).

Valkoselkätikka (Dendrocopos leucotos)

12.1. ♂ p Kit kirkonkylä (MK,VT), 27.1. ♀ p Lip kirkonkylä (R-L & J.Räsänen).

Kangaskiuru (Lullula arborea)

23.4. 1 kiert. Pol Selkäsalmi (PH). ARK päätti vuodesta 1980 lähtien tarkastaa kaikki kangaskiuruhavainnot alueeltamme - eikä nähtävästi aiheetta, sillä laji tuntuu harvinaistuneen P-K:ssa viime vuosina (nytkin vain yksi havainto).

Pähkinähakki (Nucifraga caryocatactes)

16.9. 1 m Joe Kanervalva (MK), 26.9. 1 p Joe keskusta (JP), 4.10.-9.11. 2 p Lie Taira (ELap), 7-9.10. 1 p Lip Kuorinka (S.Nuolemo, S.Puhakka), 11.10. 1 m Rää Vuoniemi (MK,VT), 19.10. 2 p Lie Laminkylä (A.Määttä,JHe,K.Nuutinen), 24.10. 1 m Joe Niinivaara (JP), 29.4. 1 p Lie keskusta (R.Ikonen/EL).

Lapintiainen (Parus cinctus)

13.4. 1 p Eno Rahkeenniemi (O.Saaristo), 5.10. 1 p Lie Rieskaniemi (ELav), 1.11. 2 p Lie Savijärvi (ELap).

Viitasirkkalintu (Locustella fluviatilis)

24.6. Ä 1 Kon Iksenniitty (MK).

Rastaskerttunen (Acrocephalus arundinaceus)

29.6. Ä 1 Kit Muljula (MK, T. Nurmi, VT).

Idänuuilintu (Phylloscopus trochiloides)

22-29.6. Ä 1 Kon Kolvananuuro (MK ym.), 10.7. Ä 1 Lip Rokkala (LK, J. Tervala), 3.8. Ä 1 (oli "muutolla") Out Sysmäjärvi (ML).

Lapinuuilintu (Phylloscopus borealis)

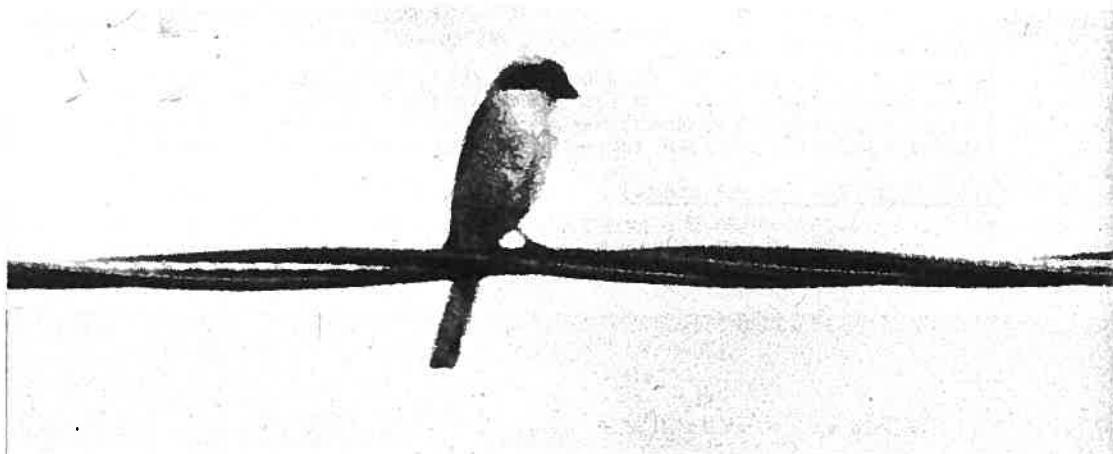
17.6.-7.7. Ä 1 Joe Höyt. kanava (KV ym.), 18.6. Ä 1 Lie Sarkkila (ELap), 18.6. Ä 1 Juu Kajoo (H. Lehtoranta), 29.6. Ä 1 Val Murto-vaara (A. Larkkonen).

Pikkusieppo (Ficedula parva)

23.5. 1 ad♂ p Joe Höyt. kanava (KV ym.), 27.5. 1 Ä Joe Niinivaara (JM), 19.7. 1 ad♂ p Ilo Hattuvaara (T&L. Missonen), 3.9. 1 juv/naaras p Pol kirkonkylä (PH).

Mustaotsalepinkäinen (Lanius minor)*

3-29.7. 1♂ p Vär Sääperi (MR ym.). Maakunnalle uusi laji, jota näh-
dään Suomessa vuosittain muutamia yksilöitä.



Mustaotsalepinkäinen (Valok. M. Kapanen)

Nokkavarpunen (Coccothraustes coccothraustes)

17.1. 1 p Joe Niinivaara (MK), 27.1.-1.2. 1 p (ilm. sama) Joe Niinivaara (AKo), 16.3. 2 p Joe Niinivaara (AKo), 16.5. 2 p Out Matovaara (ML), 14-15.7. 1 ad + 1 lentopoikanen p Out Matovaara (ML ym.). Varmaan pesintään viittaavia havaintoja on tehty P-K:ssa aiemmin vain muutamia. Laji pesi Out Matovaarassa ilmeisesti myös kesällä 1979.

Vuorihemppo (Carduelis flavirostris)

22.10. 1 p Pol Lahtolahti (VT). Ensimmäinen ARK:n hyväksymä havainto Pohjois-Karjalasta.

Tundraurpiainen (Carduelis hornemanni)

ARK päätti jättää vuoden 1980 tundraurpiaishavainnot pöydälle ja ottaa aikaisemmin hylkäämänsä havainnot uudelleen käsittelyyn. ARK on nimittäin tämän lajin kohdalla noudattanut varsin tiukkaa linjaa ja vaatinut hyväksyttävältä havainnolta sekä ylä- että alaperän (ns. Svenssonin kriteerit) riittävän hyvää kuvaamista. Kuitenkin on käynyt ilmi etteivät useimmat P-K:n lintuharrastajista tiedä tai ole tiennyt kuin viiruttoman yläperän näistä Svenssonin kriteereistä - sen sijaan pisimpien pyrstön alapeitinhöyhentien väritystä (ks. Svenssonin opas) ei ole "osattu" katsoa. Näin ollen ARK katsoi aiheelliseksi hyväksyä aiemmin hylätyt havainnot, mikäli näissä on lintu/linnut muuten kuvattu riittävän hyvin. Katsauksen 1981 yhteydessä tullaan luettelemaan kaikki ARK:n toiminta-aikana hyväksytyt havainnot (myös nyt uudelleen käsittelyssä hyväksytyt). Jatkoa ajatellen: vuodesta 1982 lähtien ARK siis vaatii molempien Svenssonin kriteerien toteamisen tundraurpiaishavainnon hyväksymiseen.

Pikkusirkku (Emberiza pusilla)*

31.8. 1 p Pol Kuorevaara (PH)

Havaintoja aiemmilta vuosilta:

Mustapyrstökuiri (Limos limosa)

4.5.1979 1 p Vär Sääperi (H.Ki, P. Kuosmanen)

Leveäpyrstökihi (Stercorarius pomarinus)

13.5.1978 1 (+ 1 Stercor. sp.) p Val Valtimojärvi (J. Kallamäki, M. Hämynen).

Räyskä (Hydroprogne caspia)

22.6.1979 1 m Vär Sääperi (HKi).

Harmaapäätikka (Picus canus)

24.12.1979 ♀ p Toh asema (HKi).

Nokkavarpunen (Coccothraustes coccothraustes)

8.4.1979 1 m Toh Kirkkonieni (HKi).

Havainnoitsijat:

Jukka Heikkinen = JHe, Petri Hottola = PH, Juhani Hyttinen = JHy, Risto Juvaste = RJ, Matti Kapanen = MK, Aapo Karjalainen = AKa, Timo Karkkiainen = TK, Lauri Karttunen = LK, Jukka Kinnunen = JK, Hannu Kivivuori = HKi, Ari Kokkonen = AKo, Harri Kontkanen = HKo, Risto Laitinen = RL, Esko Lappi = ELap, Ari Latja = AL, Esa Lavikainen = ELav, Mauri Leivo = ML, Ilkka Lemmetyinen = IL, PaaVo Liimatta = PL, Juha Mieltinen = JM, Ari Parviainen = AP, Jouni Pursiainen = JP, Heikki Pönkkä = HP, Matti Raitio = MR, Hannu Räsänen = HR, Esko Tuomisto = ET, Veijo Turunen = VT, Kari Varonen = KV, Anssi Vähätalo = AV.

JUUAN LINTUHARRASTAJAT

Juuan Lintuharrastajat (JLH) perustettiin 14.4.1979. Yhdistystä oli tuolloin perustamassa 14 henkilöä, joista vain muutama oli ennestään Pohjois-Karjalan Lintutieteellinen Yhdistys r.y:n (PKLTY) jäsenenä. JLH perustettiin PKLTY:n alaosastoksi, jossa jäsenet ovat samalla PKLTY:n jäseniä. JLH:lla ei ole tähän mennessä ollut omaa jäsenmaksua vaan jäsenet maksavat PKLTY:n jäsenmaksun. Nykyinen jäsenmäärä on hieman alle 20.

JLH:n puheenjohtajana toimii Hannu Lehtoranta (puh. 972/61789 tai 976/77048) ja muina hallituksen jäseninä Jari Halonen (976/77057), Aila Lehtoranta (972/61789) ja Timo Kortelainen (976/77097).

Yhdistyksen osoite: Juuan Lintuharrastajat r.y. c/o Lehtoranta Lehtoniementie 1 83925 Vuokko.

Toiminnan painopiste on ollut havaintojen kokoamisessa pääasiassa PKLTY:n tutkimuksiin. Yhdistys on järjestänyt mm. kolmiosaisen lintujentuntemuskurssin, yhteisretkiä ja luontokuvailtoja. Vuosina 1980-81 suoritettiin Juuan lintuvesitutkimus, josta saatuja tuloksia kuitenkin haittasi kesän 1981 tulvat.

STERNA-SARJA

Mauri Leivo

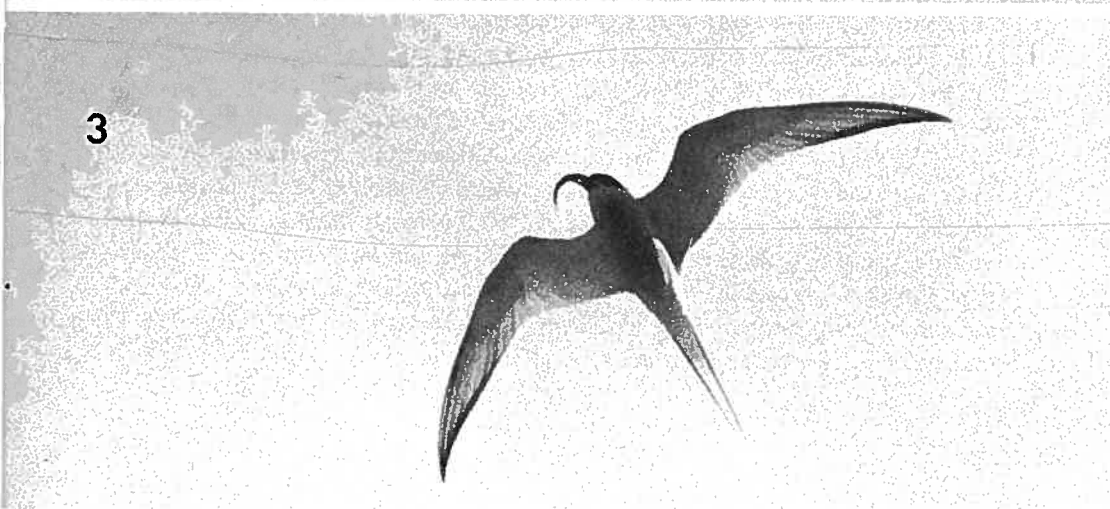
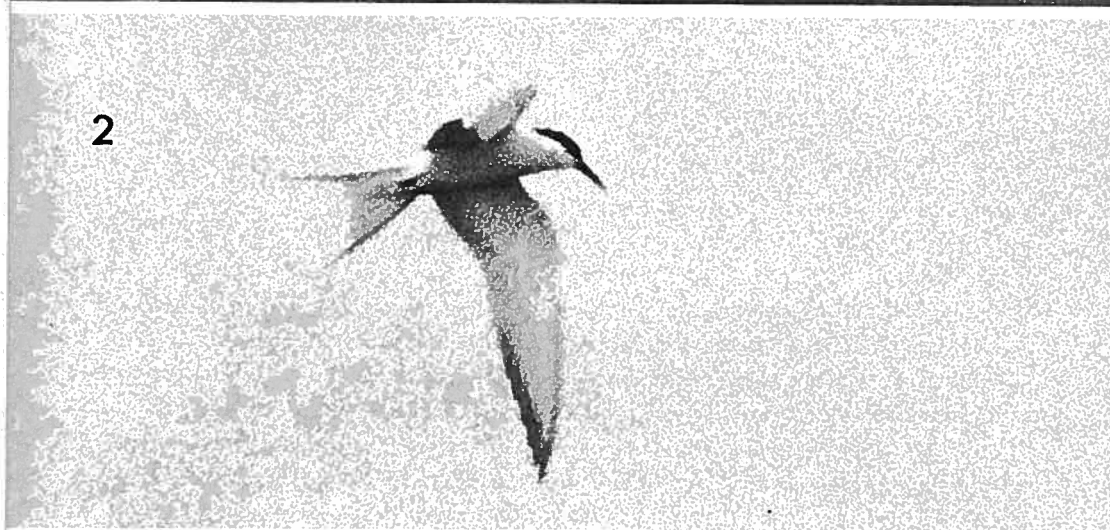
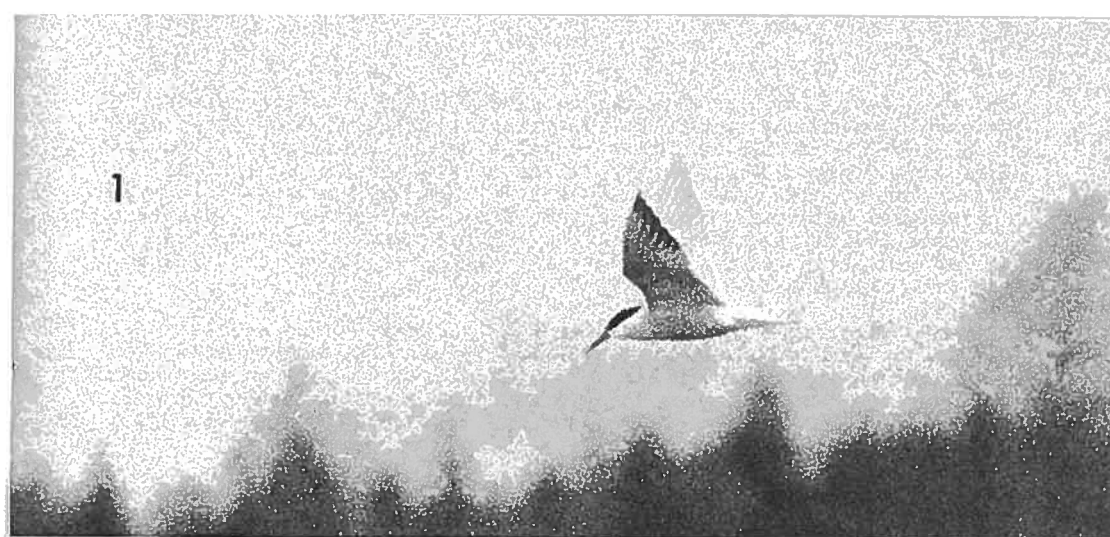
Seuraavassa esittämäni kuvasarjan tarkoituksena on tuoda esille lajiparin kala-lapintiira ad. lintujen määrittämisen pääkohdat. Kunkin valokuvan kuvatekstissä olen selostanut olennaisimmat lajinmäärittäykseen liittyvät seikat. Valokuvat eivät ole kovinkaan hyvätaisoisia, mutta niistä pystynee poimimaan kuvatekstissä mainitut tunto-merkit melko vaivattomasti. Kuvat 1-5 olen ottanut Siikajoen Tavossa ja kuvan 6 Out Sysmäjärvellä. (Valitettavaa oli etten saanut käsiini valokuvaa istuvasta kalatiirasta - sellainen tuntuu olevan rariteetti Pohjois-Karjalassa).



Kuva 1. Lintu on määritettävissä kalatiiraksi käsisiiven yläpinnalla näkyvästä tumman ja vaalean alueen värirajasta (kuusi ulointa käsिसulkaa sisempiä selvästi tummempia), käsisiiven alapinnalla näkyvästä leveähköstä, mustasta juovasta, joka on muodostunut kuuden uloimman käsисulan melko leveästi mustasta kärjestä sekä pitkäköstä, joskin kapeasta nokasta.

Kuva 2. Kuvassa näkyvät mainiosti käsisiiven alapinnalla oleva leveähkö, musta pitkittäisjuova, tummahkot (tuskin lainkaan läpikuultavat) kyynärsulat sekä pitkäkö nokka. Myös käsisiiven yläpinnan väri raja näkyy juuri ja juuri. Siis kalatiira.

Kuva 3. Tälle kalaa nokassaan roikottavalle lapintiiralle tyypillisiä lajituntonmerkkejä ovat hyvin kapea käsisiiven alapinnan juova (7-8 uloimman käsисulan kärki vain kapealti musta), joka on kalatiiran vastaavaa pitempi, kapeampi ja vaaleampikin eikä erotu muusta siiven alapinnasta niin räikeästi, kauttaaltaan läpikuultavat siipisulat (huomaa, että hyvin lyhyet sisimmät kyynärsulat peittyvät usein isojen peitinhöyhentien alle eivätkä siten näytä läpikuultavilta), hyvin pitkät reunimaiset pyrstösulat sekä siro lentokuva.



Kuva 4. Vertaileva kuva seuraavan kuvan (5) kanssa. Molemmissa poseeraa korkealla yläpuolella leijaileva tiira - vieläpä samanlaisessa asennossa. Tämän linnun kohdalla huomio kiinnittyy käsisiiven alapinnan leveähkään juovaan, siiven takareunan läpikuultavaan "luukkuun", jonka vaikutelman saavat aikaan läpikuultavat sisemmät käsisisulat (kyynärsulat ja 6 ulointa käsisisulkaa eivät ole juurikaan läpikuultavia), pitkähkään nokkaan, sekä lyhyemmät pyrstön reunasulat seuraavan kuvan lintuun verrattaessa ... joten kalatiirahan se taas oli kuvassa.

Kuva 5. Näkyisipä lapintiira aina näin komeasti, niin ei olisi niitä paljon puhuttuja määritysongelmia. Todellakin, kauttaaltaan kauniisti läpikuultavat siipisulat, pitkä, kapea käsisiiven alapinnan tumma juova, kalatiiran vastaavia pitemmät reunimmaisat pyrstösulat (mikä on useimmiten vaikea todeta) sekä selvästi lyhyempi ja hennompikin nokka pohjustavat helpon lapintiiramäärityksen.

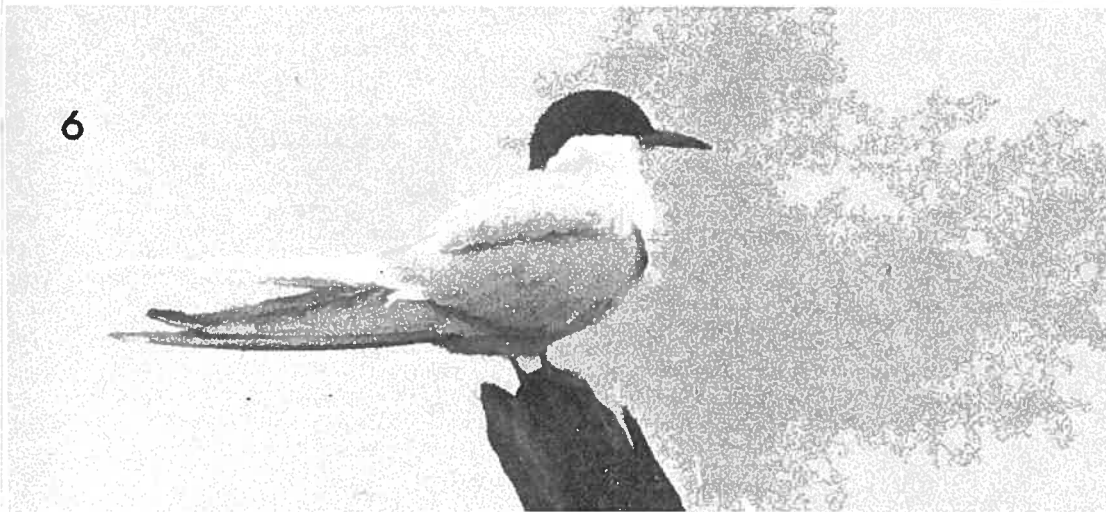
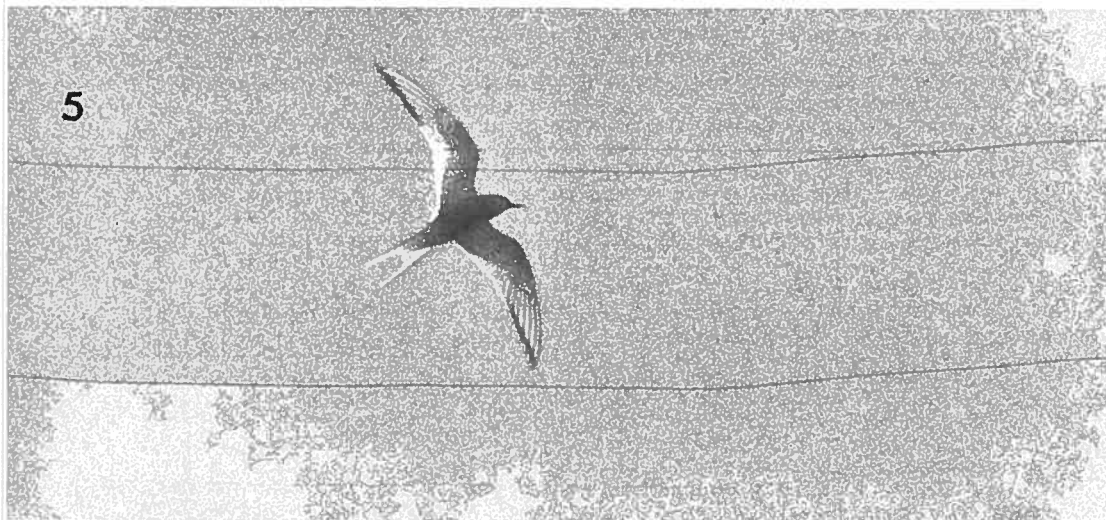
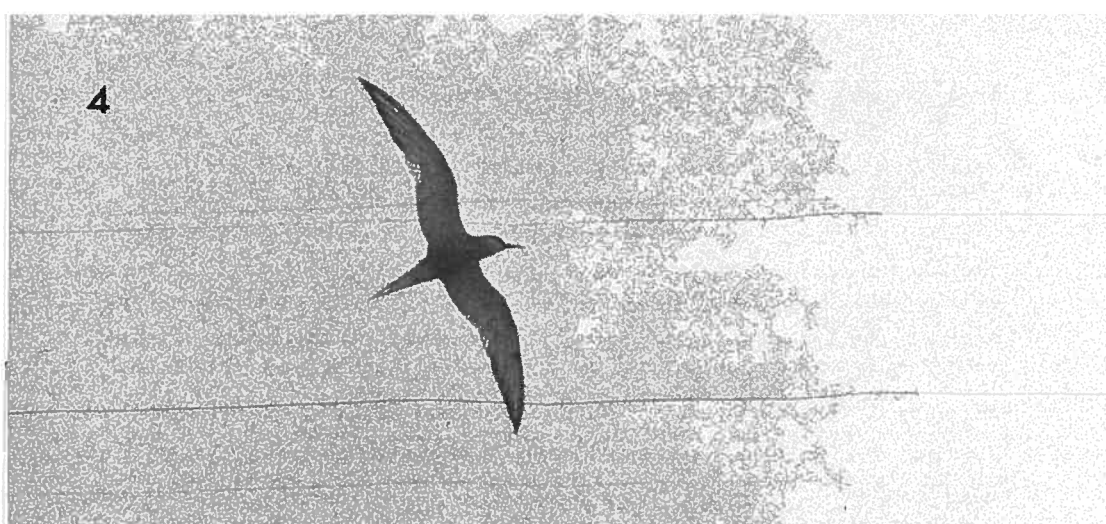
Kuva 6. Kuvassa napottaa pötkelön nokassa lapintiira. Määrityspeusteita: hyvin lyhyet koivet, lyhyt, hento nokka (joka myös yksityärinen), siiven kärjen yli ulottuvat pyrstön reunasulat, päältä tasaisen (reunoilta hieman tummemmat) vaaleat käsisisulat, jotka eivät väriltään juuri eroa siiven yläpeitinhöyhenistä, sekä vain kapea valkea kaistale mustan pääläen ja harmahtavan alapuolen välissä. Kalatiiralla näkyisi vastaavasti selvästikin korkeammat koivet, pitempi ja tukevampi nokka (jossa musta kärki), siipien kärjen tasolle tai etupuolelle jäävät pyrstön reunasulat, tummat (selvästi peitinhöyheniä tummemmat) käsisisulat - tarkasti ottaen kuusi ulointa - sekä vaaleampi (valkeampi) alapuoli ilman selvää lapintiiramaista kaistaletta posken seudulla.



Lopuksi

Kuten edellä oleva kuvasarjakin kertoo, eroavat lajiparin osapuolet toisistaan useissa yksityiskohdissa. Erot ovat kuitenkin niin vähäisiä, että ilman laajempaa kokemusta molemmista lajeista voi tuntomerkkien arviointi ja yhdistäminen jompaan kumpaan lajiin tuottaa ylivoimaisia vaikeuksia. Näin voi käydä kokeneemmallekin harrastajalle, mikäli kyseessä on yksinäinen lintu, havainto-olosuhteet ovat huonot, havaintoetäisyys pitkä tms.

Kesäkuussa 1981 löysin Out Sysmäjärveltä kymmenien kalatiirujen joukosta lapintiiran ja totesin seuraavan puolen tunnin tarkkailun aikana helpoimmin havaittaviksi eroiksi seuraavat: nokka (lyhyempi, hennempi), kaikkien siipisulkien läpikuultavuus alta (tuntomerkki näkyi vaivattomasti, kun lintu kohosi vähänkin ylemmäksi - eikä sitä tarvinnut nähdä edes taivasta vasten) sekä käsisiiven alapinnan musta juova (kapeampi, pitempi, vaaleampi). Muiksi eroiksi havaitsin siiven yläpinnan värityksen (koko siiven yläpinta ± tasaisen harmaa), pitemmän pyrstön (so. reunasulat), siromman, sukkulaisemman lentokuvan sekä hieman tummemman alapuolen (mikä kuitenkin useimmiten vaikea todeta).



IRVOKASTA IRROTTELUA ITÄRAJALTA

Tämän kirjoitelman tekstissä on pyritty kielelliseen keskitiehen mahdollisimman suuren lukijakunnan saavuttamiseksi. Varsinkin lajini-
missä on jouduttu käyttämään kuivakkaita yleisnimityksiä ymmärrettävyyden parantamiseksi (vrt. esim. suomenselkäläiset lukijat). Esitys on tällaisenaan äärimmilleen supistettu kuvaus vuoden tapahtumista. Huom! Juttua ei ole tarkoitettu liian vakavasti otettavaksi. Tekstistä vastaa omakehaisuudestaan määritettävissä oleva ...

"työryhmä"

Menneen vuoden 1981 alussa sai eräs jo aiemminkin kyseenalaista mainetta osakseen saanut yhdistyksemme jäsen päähänsä ajatuksen saattaa yhdistyksen nimissä Pohjois-Karjalan pinnakuninkaan toistaiseksi valloittamaton kruunu yleisen tavoittelun kohteeksi. Ajatus sai (paheksuttavan) helposti jopa varauksettomaksi tulkittavan kannatuksen niin asiaa vakavissaan harrastavalta "sisäpiiriltä" kuin "keskiarvo-PKLTy:läisiltäkin" (jotka tosin muutamain poikkeuksin otivat homman lähinnä leikin kannalta kuten pinnavuoden aikana tulitiin havaitsemaan).

Niinpä ilman suurempaa junttailua saatiin ilmoitus Siipirikoon, tarkemmin sanoen viime vuoden kakkosnumeroon: "Sinustako Pohjois-Karjalan pinnakuningas 1981?" Asia tuli siis yleiseen tietoisuuteen verraten myöhään - monen kovan pinnakuukauden mentyä jo ohi. Valittavasti tämä kunnan ornitologille vaarallinen julistus sisälsi yhden lapsuksen; siitä ei näet riittävän yksiselitteisesti käynyt ilmi täsmällistä tavoitetta osanottajille - oliko tarkoitus repiä ansiokkaasti pointseja ainoastaan P-K:n alueelta vai sallittiinko temmellys kentäksi koko armas (Pinna-) Suomemme (oli ollut puhetta kahdesta sarjasta).

Sisäpiireissä kiinnostus kohdistui lähinnä koko Suomen alueella tapahtuvaan kilvoitteluun ja P-K:n sarja jäi heti alusta lähtien taka-alalle. Suomen vuodareita kahmittiinkin sitten perin rajusti ja antaumuksella ainakin muutaman henkilön osalta. P-K:n pinnoja alettiin vakavammin laskea vasta vuoden viime päivinä, kun niitä yhdistyksen hallituksen taholta tiedusteltiin.

Jo alusta alkaen pinnakisan kovin kärki oli ennakoitavissa melkoisen tarkkaan. Alkuasetelma oli sikäli verraten epätasainen, että muutamilla oli hetkellisesti tilaisuus olla vapaana yhteiskunnan kahleista toisten ollessa sidottuja työhönsä ja perheeseensä. Pohjois-Karjalan kenttäornitomaanien sen hetken energisimmät maaston komppaajat - Mauri Leivo, Petri Hottola, Hannu Rsänen - lopettivat armaan koululaitoksemme tasapäistämistäkin kevään yo-kirjoitusten merkeissä. Näin heillä oli siis loistava mahdollisuus pitää eräänlainen "välivuosi" (melkoisen monimerkityksellinen sana tuo välivuosi, varsinkin eräissä turkulaispiireissä). Sisäpiirien miehinä heillä oli myös hyvissä ajoin tieto tulossa olevasta suuresta pinna-irrottelusta. Tämä kolmikko käynnistikin heti vuoden alussa erinomaisen sisänlämpivän pinnariihen, jossa paineita kasattiin antaumuksella itse kunkin mielelle. Taustalla hääläi myös vanha kunnan Outokumpu vastaan Polvijärvi (ML,HR vs PH) kilpailuasetelma. Suomensarjassa pelin avaus suoritettiin radikaalein ottein uuden vuoden ottaessa vasta hapuilevia ensiaskelitaan; yllämainittu kolmikko vietti nimittäin tammikuun 2-4. päivän kiertämällä eteläranikon enemmän tai vähemmän jäisiä pinnapaikkoja. Viimeisen retkipäivän iltana suoritettiin erään huoltoaseman kahviossa pinnakuppon-
sen (ja -lasin) ääressä kiihkeä laskenta, joka vääjäämättömästi

osoitti jokaisen mukana olleen ylittäneen 50 vuodarin rajan. Mitään erityisiä huippuhetkiä ei koettu, olipahan hoidettu joukko myöhemmin ehkä vaikeuksia tuottavia lejeja (isolokki, vuorihemppo, varpuspöllö jne.). Miehet olivat kuitenkin tyytyväisiä tähän varsin leppoisasti suoritettuun avaukseen; lukuunottamatta erästä, jonka vähäistä mieltä painoi törkeän surkea kuusitiaisen nuijaus. Kolmikkomme palasi takaisin hyisen arktiseen Karjalaan ja edessä oli muutaman kuukauden hiljaiselo. Peruslajistoa hoideltiin pikku hiljaa retkeilemällä omassa läänissä ja siinä sivussa yritettiin hoidella kirjoitukset pois tieltä. Mieliinpainuvin oli ehkä harmaapäätikan varmistus tammikuussa, joka suoritettiin kokoonpanolla ML, HR,PH ja Heikki Pönnkä Polvijärven Teerivaarassa. ML:n mestarillinen ajotaito koetteli mennessä porukan hermoja, mutta onneksi materiaalisilta vahingoilta välttyttiin... Myös pöllöt varmistettiin hyvissä ajoin, sikäli kuin pystyttiin (hyvä pöllövuosi lienee tuntematon käsite P-K:ssa). Kevään pinnarikasta muuttokautta varten punottiin kovia toimintasuunnitelmia pinnakorjuun maksimoimiseksi. Säänhaltijoiden oikusta todellista kevättä (=lumien sulamista) saatiin P-K:ssa odotella reilusti vappuun saakka. Huhtikuun oli siis sääolosuhteiltaan todella masentava, mutta luonto sai taipua vastustamattomien pinnapaineiden edessä. Lajeja alettiin repiä yhä kiihtyvässä tahdissa ja huhtikuun pikkurarilistalta löytyvät mm. seuraavat lajit: harmaapäätikka, valkoselkätikka, tundraurpiainen, muuttohaukka, merikotka, kangaskiuru, harmaasorsa jne. HR hoiti samalta seisomalta spontaanisti 5 tikkalajia (ei viher-, tammi-, ja pohjantikka)! ML teki pinnaisan pikavisitiin Hesaan ja hoiti muiden mielestä turhankin tiukassa olevia lajeja siinä mitassa, että pientä eroa alkoi jo tulla. Outokummun harmaasirkku koitui onneksi yhteiseksi hyväksi kaikkien ehtiessä hyvin varmistaa lajin. Paineiden rajuutta kuvaa hyvin se, että PH ja Heikki Pönnkä selvisivät Polvijärveltä lähtöön 5 minuutin varoitusajalla kuultuaan caland-

Harmaasorsia nähtiin pinnavuoden aikana useaankin otteeseen. Tässä Joensuussa keväällä pitkään oleskellut yksilö. (Valok. V. Turunen)



rasta (tässä ajassa PH puki päällensä, heitti putken olalleen ja kiikarin kaulaan, selvitti asian isälleen ja ylipuhui tämän vie-
mään kumppanukset Outokumpuun, suoritti pyöräillen HP:n hälyttä-
misen (300 m), selitti asian parilla sanalla HP:lle, HP puukeutui
ja keräsi kampeensa ynnä selitti vaimolleen mitä oli tapahtumasa-
sa, kumppanukset lähtivät takaisin päin kun tuttu volvo jo tuli
vastaan, PH:n pyörä lensi ojaan ja sitten sitä oltiinkin jo menos-
sa kohti elistä ...) mikä lienee ainakin varma P-K:n ennätys.
Kevään varsinainen irrottelu oli tarkoitus aloittaa kunnan lintu-
asemakeikoilla. Pitkällisen vertailun ja kustannuslaskelmien teon
jälkeen Outokummun miesten vaaka kallistui Jurmon suuntaan - Pol-
vijärvellä päädyttiin Tauvoon. Näin 2 armaan Suomenniemen rähjäi-
sintä lintuaseman nimeä kantavaa läpeä tuli miehitetyksi 1-1,5
kuukaudeksi armottomilla P-K:n pinnafanaatikoilla. ML poistui Karja-
lan kunnailta jo hyvissä ajoin huhtikuun puolella ja HR seurasi koh-
ta perässä. PH astui Oulun pikavuoroon vasta vapun jälkeen. Ennen
eroamista käytiin kovaa hermosotaa ja mustamaalattiin toisten mah-
dollisuuksia, ja korotettiin "oman" aseman mahdollisuudet taivai-
siin.

Onni ei tällä kertaa oikein suosinut Tuulien Jurmoa, mutta Tauvos-
sa vietettiin sen sijaan aseman historiassa ikimuistoisen kovaa ke-
vättä. Aseman mittavalta RK-listalta löytyvät ainakin mustakaula-
rastas muutolta, etelänsatakieli, kiljuhanhia, niittysuohaukka, si-
nipyrstö ja tunturihaukka. Rusti tosin jäi PH:lta näkemättä. Li-
säksi PH saattoi bongauksessa perin tärkeiden yhteyksien ansiosta
hoitaa Oulusta ja ympäristöstä keltahempon, rantakurvin, turkin-
pulun ja peltopyynn. Toisaalta paljon rankempaankin irrotteluun oli-
si ollut varaa, koska PH otti hommat suorastaan kohtuuttoman kevy-
esti ja tyytyi vain kiltisti toteamaan sattumalta vastaanulleet
lajit. Mistään pinnojen kaivamisesta ei tietenkään ollut kyse ja
täytyy vain ihmetellä eräitä oululaislausuntoja joiden mukaan PH
olisi käynyt jatkuvilla ylikierroksilla pinnojen suhteen. Tämän to-

Ristisorsat olivat Tauvossa jokapäiväinen näky koko toukokuun ajan.
(Valok. M. Leivo)



Jurmon parasta antia keväällä -81 - paikallinen avosetti (Valok.
M. Leivo)

distaa jo mm. se, että PH jätti hoitamatta varman pilkkaniskan vaika
hoito olisi ollut helposti järjestettävissä (ei olisi tarvittu
kuin vesitaso ja vähän kahisevaa...). Tauvon pikkurari-listalta löy-
tyivät vielä mm. ristisorsa, tundrahanhi, sepelrastas, turturikyhy-
ky, pikkusieppo, pikkutiira, kattohaikara ja mustapyrstökuiiri. La-
jeja hoideltiin sängyssäkin - mm. kaksi elistä ja yksi vuodari tuo-
tiin PH:n nähtäväksi keskellä yötä. Lehtokurpasta tuli vuodari
"nokka poskeen ja herätys" -menetelmällä. PH:n kommentti: Öhmmmm
hmm ... hoidossa ... ää yötä. Tauvon pinnoista löytyy lisäksi tosi
kova moikkauspinna Törnroosista ja kaikenlaisia delawarensiksia ...
Saaristomeren kolkolla luodolla - Jurmossa - ML oli kaivanut laje-
ja saaren somerikoista jo huhtikuun puolesta välistä lähtien. Sai-
rastelusta ja lumisista olosuhteista huolimatta ML oli tehnyt Sen
- eli saavuttanut kunniaakkaasti sen maagisen rajapyykin joka erot-
taa noviisit tekijämiehistä. Ratkaiseva laji oli kyhmyhaahka. Tou-
kokuun viidentenä HR:kin saapui saarelle siirtäen Jurmon aseman si-
sismiehityksen aikaan rannikon mutajalkojen jäädessä lukumääräiseen
vähemmistöön aina lähtöpäivään saakka (16.5.). Huolimatta jatkuvas-
ta hyvästä miehityksestä ja sinnikkästä retkeilystä Jurmo ei kui-
tenkaan ollut antavalla päällä vaan pihtasi pinnojaan ... RK-lista
koostui kolmesta lajista: avosetti, pikkusieppo ja sepelsieppo
(q-pukuinen). Pikkurareja nähtiin sentään hieman runsaammin: turtu-
rikyhyky, nokkavarpuinen, pikkusieppo, pikkutiira (ML pummasi 4:llä
minuutilla huolimatta kovasta spurtista), ristisorsa, mustapyrstö-
kuiiri, em. kyhmyhaahka, harmaahaikara, sepelrastas, sirosuohaukka,
ja mustaleppälintu löytyvät Jurmon listoilta. Lisäksi ML ja HR hoi-
tivat Jurmosta joukon merellisiä lajeja, joiden arvo saatiin myö-
hemmin havaita ... (mm. luotokirvinen, ruokki). Toukokuun puolessa
välissä kumppanukset astuivat yhteyspaatti Utön kannelle noin 180
vuodaria saldupuolella ja suuntasivat kohti itäisiä pinnamaita.
Tauvosta kantautuneiden hurjien hubujen kannustamina Outokummun
toivot heittivät kuun lopulla keikan Virolahdelle, mutta saalis jäi
vaatimattomiin mustatiiroihin ja mustapyrstökuiiriin. Niinpä tur-

vallisesti lakkiaisten jälkeen Tavosta ensimmäistä kertaa kuukau-
teen peseytymään tullut Takku-Pete saattoikin suhtautua tulevaisuu-
teen suhteellisen valoisalla mielellä johtopaikan siirryttyä vihdoin
oikeaan kuntaan luvulla 197.

Kesäkuun alussa hoideltiin leppoisasti pikku hiljaa kuhankeittäjiä
ja muita myöhäisiä tulijoita kotoisista maisemista. Pinnaralli al-
koi kohdistua yhä enemmän yölaulajiin ja -huutelijoihin. Yöään-
telijä-kysymyksessä päätettiin pyrkiä totaaliseen kerta-
ratkaisuun. Niinpä kolmikkomme vahvistettuna H. Pönkällä lähti etenemään kohti
Parikkalan Siikalaahtea (tuttavallisesti Lätäkkö tai Sikarapakko)
mielessään vähintään 4-7 vuodaria. Valitettavasti kyseinen rapakko
paljastui vain hieman keskitason pohjoiskarjalaista pakettipellon
ojarunuspussikkaa paremmaksi yölaulajamaastoksi. Yölaulajista
kuultiin yön kuluessa tietyvästi ainakin satakieli ja rytikerttu-
nen, huutelijoista sentään luhtakana ja -huitti, ynnä tietenkin
kaulushaikaroita, joita nähtiinkin sitten aamun ja päivän valjet-
tua yhteensä 13 lentävää yksilöä 10 tunnin aikana. Kerralla oli 4
yksilöä näkö- tai kuulopiirissä - yksi otti korkeutta ja hävisi NE.
Koko yön kestäneen komppauksen jälkeen mielet olivat hieman maassa,
eikä tulomatalla yhdistyksen p:n suosiollisella avustuksella hoi-
dettu lehtopöllökään (tuli kaikille vuodari) jaksanut enää piristää.
Tunnelma kohosi kuitenkin, kun sinnikkäästi jatkuneen tapittelun
tuloksena Läähättäjäsaaressa havaittiin komea vespäri-naa-
ras. Paikalle niukasti myöhässä saapunut ML kyllä puhui jotain epä-
määräisiä puolen sekunnin lajista, mutta ne puheet voinee jättää
omaan arvoonsa ... sen siitä saa kun hidastelee. Päivän huippu oli
kuitenkin vielä kokematta, sillä bongareiden pyhä suojelusenkeli
johdatti tiellemme ystävällismielisen lappeenrantalaisen lintumie-
hen, joka antoi vinkin kotikaupungissaan nähdystä alaskansirristä!
Sinne, päätimme yksissä tuumin ... ja eipä kauaakaan kun jo ihai-
limme Tuosan kahlaajalietteilä paikallista melanotosta. Tulomat-
kalla kävimme vielä kääntymässä Värtsilässä, josta saatiin täyden-
nystä vuodareihin.

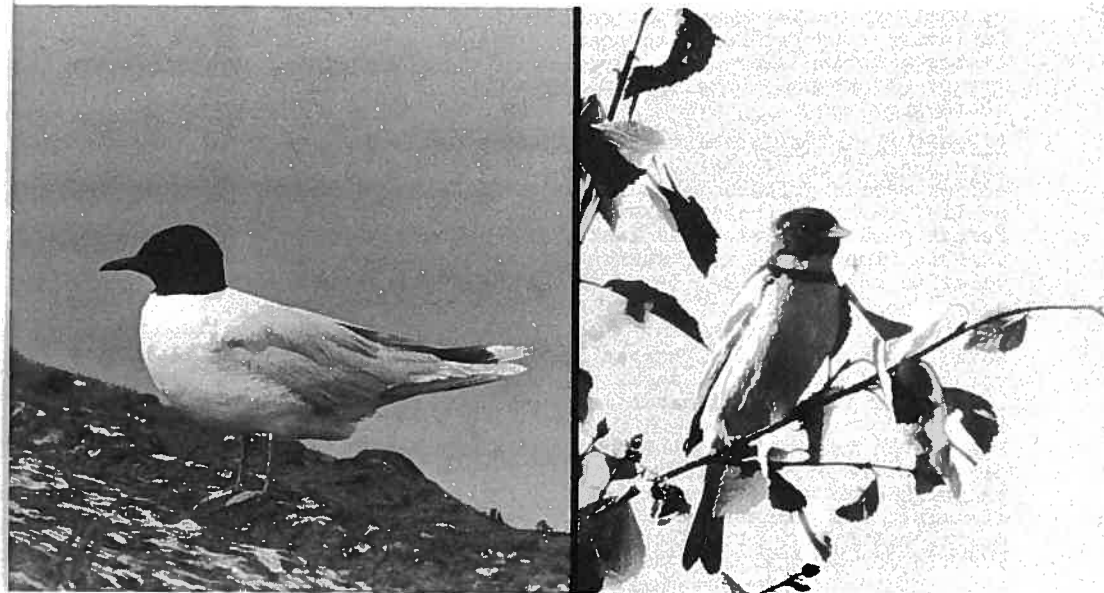
Kesä oli kaikenkaikkiaan melkoisen vilkasta aikaa retkien seurates-
sa toisiaan. PH suoritti sankarillisen pyöräkomppauksen Tohmajär-
ven-Värtsilän maastoissa hoitaen mm. yllättävän kovaksi muodostu-
neen viitasirkkalinnun ja lähes kaikki muutkin yölaulajapuu-
det. Myöhemmin samat paikat käytiin kahteen otteeseen läpi autoporu-
kalla tiedustelun varmistuessa tuloksen muiden paitsi viitasirkka-
linnun osalta, joka kieltäytyi laulamasta epätoivoisesta houkutte-
lusta huolimatta. Piste I:n päälle yölaulajahommassa oli Rääkky-
lään heitetty rastaskerttuskeikka, jolla koko porukalle tuli myös
rytikerttusesta P-K:n vuodari. Yhtä onnistunut ei sen sijaan ollut
viirusirkkalinnun hoitoyritys Kirkkonummella, joka meni täysin pie-
leen (pluspuolella ainoastaan kokoelma rannikon mehevää huumoria).
Porukan ainoa lähes täysin tyytyväinen oli PH, joka sai kehrääjäs-
tä arvokkaan vuodarin (jo luovutettu, P-K:ssa vaikea laji, eikä
matkaakaan ollut kuin repeat 1000 km).

ML arveli, että oli jo korkea aika panna kova kova vastaan ja
aloitti hirmuisen rynnistyksen lähtemällä loppukesällä pariaksi vii-
koksi Tauvon kahlaajarantoja tonkimaan ...

Jatkuu ...

PS. Yhdistyksen hallitus on julistanut kisan jatkuvaksi vuosittain
- kuitenkin siten, että Suomen sarja lakkaa ja jatkossa keskity-
tään vain P-K:n vuodareiden irrotteluun. Edellisen kisan kärki on
palkittu juhlallisilla menoin bongareiden mieliä niin lämmittävillä
(?!) Lintuharrastusoppailla. Areena on tänä vuonna vapaa uusille
yrittäjille, sillä vanhat tekijät ovat ainakin toistaiseksi vetäy-
tyneet ansaittuun vanhuudenlepoon.

PIKKULOKKI - KULTASIRKKU PROJEKTI 1982



Pikkulokki (Valok. V. Turunen)

Kultasirkku (Valok. J. Hyttinen)

PKLTY:n uutena toimintamuotona päätettiin aloittaa 1-2 lajin eri-
tyisseuranta pesimisaikaan vuosittain Pohjois-Karjalassa. Kesäksi
1982 valittiin lajeiksi pikkulokki ja kultasirkku, joiden esiinty-
mispaikat ja parimäärät selvitetään koko Pohjois-Karjalan alueel-
la. Jotta tämän laajuinen selvitystyö onnistuisi on eri puolilta
Pohjois-Karjalaa lupautunut yhdyshenkilöitä, jotka tutkivat oman
alueensa pesimäpaikat muiden (paikallisten) lintumiesten avustuk-
sella. Yhdyshenkilöt: Kitee (Alpo Parkkonen puhelin 411245), Toh-
majärvi (Hannu Kivivuori 621757), Värtsilä (Matti Raitio 629209),
Rääkkylä (Matti Kapanen 821760), Liperi (Lauri Karttunen 651084),
Pyhäselkä (Risto Laitinen 87267), Joensuu ja Kontiolampi (Juha
Miettinen 32110), Outokumpu (Mauri Leivo 51229), Polvijärvi (Pet-
teri Hottola 26756 ja 631098), Juuka (Hannu Lehtoranta 972/61789),
Lieksa (Esko Lappi 975/22184) ja Valtimo (Mika Hämynen 976/50182).
Luettelosta puuttuu vielä useita kuntia, joiden alueelta löytyy
varmasti projektilajeja. Myös näiden kuntien alueella tulisi ret-
keillä. Kun aiot osallistua projektiin, tiedustele ensin yhdyshen-
kilöiltä, mitkä alueen pesimäpaikat on vielä tarkastamatta tai
puutteellisesti tutkittu, jotta päällekkäiseltä työltä välttyttäi-
siin.

Havaintojen ilmoittaminen:

Molemmista lajeista ilmoitetaan kaikki havainnot (myös muuttoaik-
kaiset). Havainnoista tulee ilmetä aika, paikka (kunta, kylä, jär-
vi, lahti tms., myös yhtenäiskoordinaatein), pesimäbiotooppi (esim.
järviruokoa kasvava lahti, harvaan pajupensaita kasvava järven
rantaluhta), pesintätiedot ja yksilömäärä (ks. laskentaohjeet).

Laskentaohjeita:

Kultasirkun pesimäpaikkojen tarkastamisen paras ajankohta on 15-30.6., jolloin kaikki ♂:t ovat saapuneet ja yleensä vielä laulavat. Laulavien ♂:n lisäksi ilmoitetaan havaittujen ♀:n ja mahdollisten lentopoikueiden määrä. Pesälöydöistä ilmoitetaan kaikki pesintätiedot (biotooppi, munaluku, poikasmäärä, kuoriutumattomien munien määrä jne.).

Pikkulokki-yhdyskuntien tarkastamisen paras aika on 5-20.6., jolloin pesintä on haudontavaiheessa. Tällöin voi laskea hautovien emojen määrän joltain korkeammalta paikalta tai esim. piilokojun avulla. Tarkimmin pesivien parien määrä selviää, jos pystyy laskemaan pesät merkittämällä lasketut pesät esim. pienellä tikulla. Tällöin ilmoitetaan myös kuinka paljon oli tyhjiä keskeneräisiä ja valmiita pesiä, 1-, 2-, 3-, 4-munaisia ja poikaspesiä (esim. 4 munaa: 1 pesä; 3 munaa: 5 pesää; 2 munaa, joista toisessa poikanen kuoriutumassa + 1 poikanen: 1 pesä). Jos pesillä on mahdollisuus käydä esimerkiksi kaksi kertaa kannattaa pesät numeroida, jolloin voi seurata pesinnän edistymistä pesäkohtaisesti. Huom! Pesien laskeminen pitää tehdä mahdollisimman nopeasti ja vain hyvällä säällä!

Pesämäärän lisäksi ilmoitetaan havaittujen emojen määrä. Emolintujen määrä ilmoitetaan ikäluokittain, sillä ad-lintujen lisäksi voi yhdyskunnassa pesiä 2-vuotiaita (3.kv) lokkeja, jotka eroavat ad-linnuista seuraavasti: ad-linnulla siiven alapuoli on harmaamusta-musta, mutta 3.kv linnulla vaalean harmaa-valkea. Usein 3.kv pikkulokilla on myös jäljellä mustakärkisiä käsissulkia, jotka erottuvat myös istuvasta linnusta. Lisäksi voi tavata 1-vuotiaita (2.kv) pikkulokkeja, joiden pää ei ole musta. 1-vuotiaat pikkulokit eivät vielä pesi, mutta ainakin osa 2-vuotiaista lokeista. Jos suinkin mahdollista, lasketaan kuinka monta hautovista ja/tai poikasruokkivista emoista on ad ja 3.kv lintuja. Tämä on erittäin kiinnostava tieto.

Projektin yhteydessä rengastetaan pikkulokkeja tehostetusti. Jos tiedossasi olevassa pikkulokkiyhdyskunnassa ei tietämäsi mukaan kukaan rengasta, ota yhteys allekirjoittaneeseen, joka voi ohjata paikalle mahdollisesti jonkun rengastajan. Tämä koskee myös löydettyjä kultasirkun pesiä.

Myös muissa projektia koskevissa ongelmissa voi kääntyä puoleeni. Kaikki havainnot palautetaan 31.8.1982 mennessä osoitteella:

Juha Miettinen
Värttinätie 28
80260 Joensuu 26
Puh. 973/32110

KORJAUS

Siipirikko 1/82 sivulla 30 olleessa lajiluettelossa oli valitettavasti virheellisyyksiä ARK lajien osalta (luhta- ja liejukana, mustapyrstökuiri ovat ARK lajeja). Muutenkin ARK/EK lajien osalta on syytä ilmoittaa havaintonsa SR 2/82 sivulla 56 olevan lajilistan mukaan!

NIMISOTKUN SELVITYS

T.T. SE UJO VARIS = RISTO JUVASTE
KELPO PASI = ESKO LAPPI
J.I. NIEMENHATTU = JUHA MIETTINEN
OVA PATTIMAALI = PAAVO LIIMATTA
TIIRA MOIKKANEN = TIMO KARKIAINEN
T.E. PINNAMATKA = MATTI KAPANEN
RETUVENNU JOI = VEIJO TURUNEN
E.R. RIVON KANA = KARI VARONEN

JYTIN TENUHANHI = JUHANI HYTTINEN
R. NÄSÄNUHANEN = HANNU RÄSÄNEN
KAPSU KUJA = JUKKA PUSA
JORE E. RAILLO = REIJO EROLA
PENNES PUUTIKKA = PEKKA PUUSTINEN
TIUKU OJOSSA = JOUKO TIUSSA
NIEMEN KAKE M. TYLLI = ILKKA
LEMMETIYINEN
NUORI SUPIJAINEN = JOUNI PURSI-
AINEN

Sotkun laatija: Linnea Karkiainen

TI EDONANTOJA

MUSTALINTU (Melanitta nigra) PESIVÄNÄ SUOMUJÄRVELLÄ

7.7.80 olin kanoottiretkellä Lieksan Suomujärvellä poikani Timon kanssa. Siponsaaren länsipuoleisella matalalla harjusärkällä säikkyi edestämme klo 18 maissa pesältään sotka-tyyppinen vesilintu. Kanervien suojaamassa pesässä oli 8 kellanvalkeaa munaa. Lintu räpiköi varoitellen ulommaksi selälle. Lintu oli selvästi sotka, mutta jo hetken tarkastelu kiikarilla paljasti, ettei se ainakaan tukkasotka ole. Linnulla erottui pääläella lähes musta "baskeri", joka rajoittui jyrkästi harmaampiin poskiin. Kauempaa ei enää kunnolla erottanut, oliko linnulla yhtään valkoista siivissä, mutta jo tässä vaiheessa pidin lintua mustalintuna. Seuraavana aamuna 8.7. kävin klo 09.40 vielä kerran tervehtimässä lintua ja totesin siivet täysin tummiksi. Nokan tyvessä vaikutti olevan kyhmyntapainen, mutta se näkyi heikosti. Lintu varoitteli molemmilla kerroilla henolla äänellä, jonka kirjasin muistikirjaani vi-rak, vi-rak. Munamäärä oli 8.7. ennallaan. Mittasin työntötulkilla yhden munan mitat, 69,8 x 46,6 mm.

Mustalinnun pesimisestä viime vuosikymmeninä itäisessä Suomessa ei löydy tietoja kirjallisuudesta. Myöskään Kainuusta ei ole tiedossa varmoja pesimishavaintoja viime vuosilta (HELO 1972, 1975 ja 1980). Atlaslaskennan lopulliset tulokset eivät ole tiedossani. Reijo Erolalta saamieni etukäteistietojen mukaan lajista on laskenta-aineistossa nelisen havaintoa koodeilla 01-04 ja kaksi havaintoa koodilla 13 Pohjois-Karjalasta. Viime mainitut poikuehavainnot ovat ruuduita 698:68 heinäkuulta 1977 ja 705:61. Edellinen ruutu sijoittuu

Koitereen kaakkoisnurkkaan. Siellä R. Erola tapasi 9 + 5 poikasta. Jälkimmäinen ruutu on Nurmeksen keskustan länsipuolella.

KIRJALLISUUS

v. HAARTMAN, L. ym. 1963-72: Pohjolan linnut värikuvin. Helsinki.
 HELO, P. 1972: Kainuun linnusto vuoteen 1970 mennessä kertyneiden tietojen perusteella. Kainuun linnut 2: 34.
 HELO, P. 1975: Kainuun linnusto vuoteen 1974 kertyneen havainto- materiaalin perusteella. Kainuun linnut 3: 12.
 HELO, P. 1980: Yhteenveto Kainuun linnustosta vuosilta 1975-79. Kainuun linnut 4: 109.

Esko Lappi

KARIKUKKO (Arenaria interpres) PESIVÄNÄ PIELISELLÄ

Karikukkoa tavataan kevätmuuton aikana harvinaisena Lieksan Kevät- lahdella. Jonkin kerran olen tavannut lajin myös Pieliseltä touko- kuussa ja 25.6.71. Suurselän Vaarapahtaitten Kummeliluodolla 1 yks. ja samana päivänä hiukan myöhemmin saman tai toisen yksilön Siikasaartenluodoilla.

21.6.81 tapasin Siikasaarten luoteispään luodoilla 8 kalatiiran ja 2 kalalokin kanssa 2 karikukkoa. Luodolla olevan kaatuneen, mutta elävän männyn tyven alla suojassa oli kahlaajan 4-munainen pesä. Munat olivat noin 42 mm pitkiä, ruskeanvihreitä, täplät keskitty- neet paksumpaan päähän. Rantasipin muniksi ne olivat liian suuria, enkä tällä luodolla ole koskaan muita kahlaajia pesivänä tavannut. Karikukot lensivät parinkymmenen metrin päähän toiselle luodolle. Kohtalaisen tuulen takia en saanut selvää mahdollisesta varoitte- lusta. 25.6. karikukot olivat edelleen luodolla ja 4 munaa olivat lämpimiä. Kumpanakaan päivänä en huomannut todeta munien hautomis- astetta vesikokeella. Kun peräännyin veneellä soutamalla noin 50 m:n päähän luodosta, niin saatoin varmistaa kiikarilla karikukon menevän takaisin pesään hautomaan. 29.6. pesä oli tyhjä eikä emoja nyt eikä myöhemminkään enää näkynyt. Vajaan metrin päässä kariku- kon pesästä oli uusi kalalokin 1-munainen pesä. En pystynyt selvit- tämään, oliko kalalokilla osuutta karikukon pesän häviämiseen. Poi- kasia tuskin oli kuoriutunut. Kesäkuun runsaiden sateiden aiheutta- ma voimakas vedenpinnan nousu tuskin oli tämän pesän tuhoaja. Var- sinkin kalalokin pesiä tuhoutui kaikkialla Pielisellä runsaasti tästä syystä.

Karikukon pesintä on sisämaassa tätä ennen varmistettu ainoastaan Oulujärvellä 1978 (LEINONEN & NISKASAARI 1979, HELO 1980).

KIRJALLISUUS

HELO, P. 1980: Yhteenveto Kainuun linnustosta vuosilta 1975-79. Kainuun linnut 4: 109.
 LEINONEN, A. & NISKASAARI, M., 1979: Karikukko Arenaria interpres, pesivänä Oulujärvellä 1978. Lintumies 14: 183.

Esko Lappi

ESTAIKUINEN HARMAALOKKI PESIVÄNÄ PIELISELLÄ

Suurittaessani Pielisellä 1.6.-80 jokakesäistä lokkien ja tiirojen pesimishavainnointia totesin Suurselän Orisaarten eteläpuolella saarten välissä korkealla puuttomalla kallioluodolla oleilevan 4 harmaalokkia, joista yksi ei ollut normaalissa aikuispuvussa, vaan oli "nuori" lintu. Seuraavan kerran käydessäni tällä luodolla 29.6. totesin kahden yksilön varoittelevan voimakkaasti, ja luodolta löy- tyikin 2 harmaalokin pienehköä poikasta. Kesäkuun alussa eivät lin- nut juuri varoitelleet. Toinen varoittelevista emoista oli 29.6. osin nuoren linnun kirjavassa puvussa. Lintu oli luultavasti sama kuin 1.6. tapaamani. Sen selkä, samoin kuin siipien päällyys ei ol- lut puhtaan harmaa, vaan sieltä löytyi jonkin verran ruskeita täp- liä. Myös vatsapuoli oli heikosti täplikäs ja pyrstön kärki oli tum- mahko, ei kuitenkaan leveästi ja teräväräjäisesti. Tämä yksilö va- roitteli yhtä aktiivisesti kuin parin toinen osapuoli, normaalin aikuisen puvussa ollut yksilö. Pielisen saarissa ja luodoilla pesii harvakseltaan yksittäisin parein harmaalokkeja. Aikaisemmin en kui- tenkaan tällaista "sekaparia" ole tavannut.

Orisaarten vesillä ei kesällä 1980 pesinyt muita harmaalokkipareja kuin tämä mainittu. Lähin seuraava löytyi viiden kilometrin päästä Romonsaarten vesiltä. Orisaariin kuuluu vedenkorkeudesta riippuen 3-4 metsäpeitteistä saarta sekä joukko luotoja ja karikoita. Saaril- la pesii säännöllisesti useita pareja kalalokkeja ja kalatiiroja. Kalalokin pesät ovat yleensä metsäisten saarten ranta- ja vesikivil- lä. Kyseisellä kallioluodolla on joinakin vuosina pesinyt kalalokki, jolloin sen pesä on tavallisesti lähempänä vesirajaa jossain kallion- kolossa. Kyseisen harmaalokin pesä oli dominoivasti luodon laella, missä yleensä ovat myös kalatiiran pesät. Selkälokin pesät ovat ta-

TALITIAISTEN EPÄMUODOSTUNEET NOKAT

Joulukuun 10. 1981 kuvasin Karsikossa talitiaisen, jonka nokka oli epämuodostunut. Ylänokasta oli jäljellä vain tynkä, mutta alanokka oli kasvanut normaalia pitemmäksi ja ylöspäin käyristyneeksi. Tintti syö talia ja auringonkukan siemeniä lintulaudalta ja se on ehkä muita talitiaisia ahkerampi ruokailija. Nokan epämuotoisuuden takia tintti on kehittänyt (tai sille on kehittynyt) ruokailutekniikassa talia nokkiessaan omat liikeradat. Talitiainen on selvinnyt ainakin tammikuun alkuun hengissä erikoisuudestaan huolimatta.

Jouko Karhinen

Ensimmäinen havainto kuvan 2 talitiaisesta tehtiin 15.12.1981, jolloin lintu rengastettiin Joe Repokalliassa. 8-13.2.1982 tiainen oleskeli Joe Hukanhaudalla Majavankatu 2 pihassa, joka on noin 850 m rengastuspaikasta WSW.

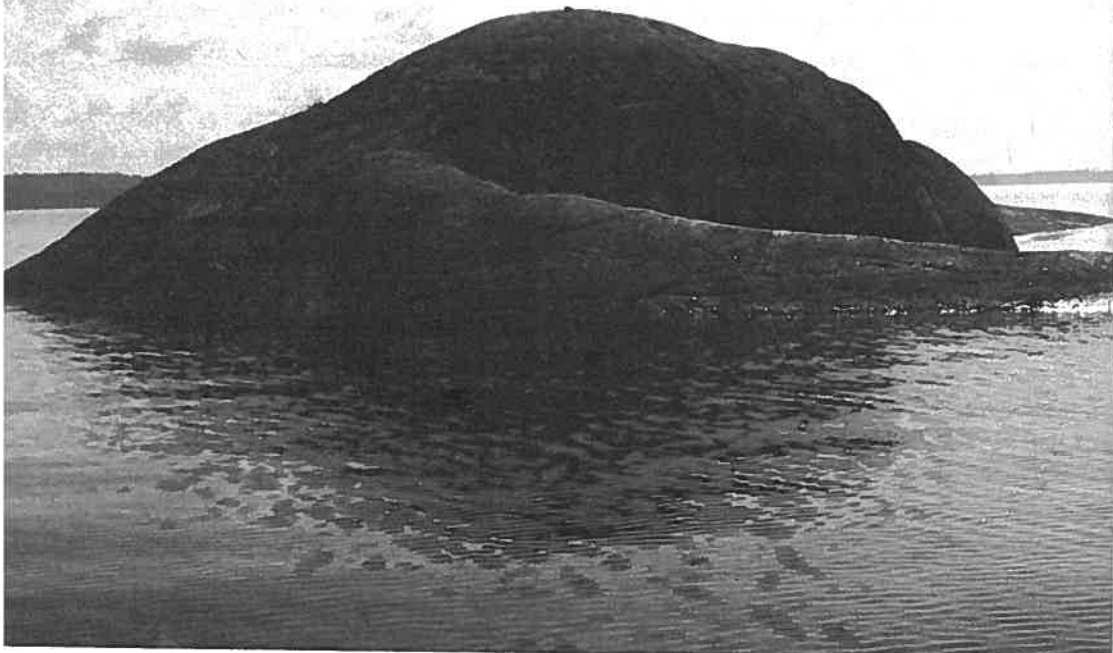
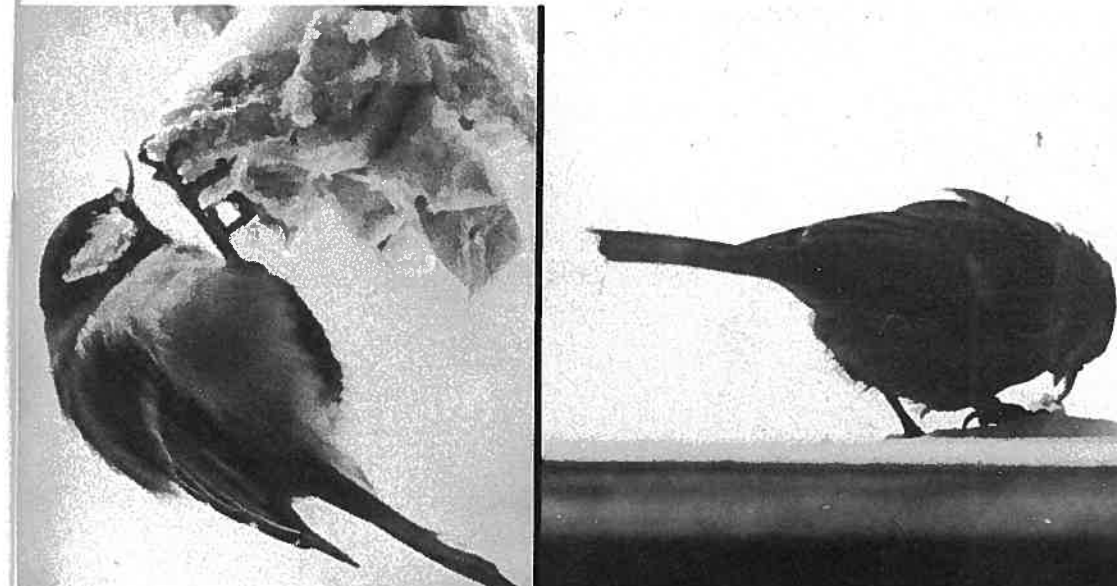
Lintu oli hyvin kesy ja kävi ikkunalaudalta syömässä pehmeää rasvaa, jolloin siitä saattoi ottaa valokuvia 30-40 cm:n etäisyydeltä. Auringonkukan siemeniä se ei syönyt lainkaan, koska ei ilmeisesti saanut niitä rikki. Rasvaa se söi siten, että hakkasi ensin rasvanpala nokallaan, kunnes nokkaan jäi kiinni rasvaa. Sitten se pyyhkäisi sen ikkunalaudan reunaan, josta otti sen suuhunsa pää kallellaan sivuttain. Lintu ei ollut kovin seurallinen, koska se söi aina yksin.

18-19.2.1982 yönä tiainen kohtasi matkansa pään niin kuin hyvin monet muutkin talitiaiset tänä talvena. Risto Päivinen löysi linnun kuolleena Joe Nepeltä Tapionkatu 44 pihasta, joka on noin 1350 m rengastuspaikasta WSW. Kun lintu oli tuotu sisälle, lähti siitä jotain pieniä loisia, jotka lienevät osaltaan vaikuttaneet linnun kuolemaan.

Ari Parviainen

Kuva 1. Karsikon talitiainen (Valok. J. Karhinen)

Kuva 2. Repokallion-Hukanhaudan talitiainen (Valok. A. Parviainen)



Harmaalokin pesäpaikka 1980 Pielisen Orisaarten Lokkiluoto (Valok. E. Lappi)

vallisesti saarten sisäosissa suurilla sammalpeitteisillä kivillä. Pääsaaren eteläpäässä on useasti ollut harmaalokin pesä tämäntapaisessa ympäristössä.

Pohjolan linnut värikuvin mainitsee, että harmaalokki on 3. talvena kuin ad. mutta ruskeankirjavia höyheniä on paikoin jäljellä selässä ja pyrstössä, vasta 4. kesänä kuin ad. Luullakseni kyseinen Orisaarten yksilö oli kolmannella kesällä, mutta pesimisestä päätellen siis sukukypsä.

KIRJALLISUUS

v. HAARTMAN, L. ym. 1963-72: Pohjolan linnut värikuvin. Helsinki.

Esko Lappi

PKLTY järjestää 28-29.5.-82 retken Parikkalan Siikalahdelle. Lähtö on 28.5. klo 22.00 Biologian laitoksen/uimahallin parkkipaikalta ja paluu 29.5. päivällä. Matkat kuljetaan joko pikkubussilla tai henkilöautoilla osanottajamäärästä riippuen. Ilmoittautuminen retkelle tapahtuu maksamalla 30 mk (= arvioitu matkan hinta) PKLTY:n tilille KU 87955 - 8 tai 21.4.-82 yhdistyksen kokouksessa Veijo Turuselle.

JOUKKOJULKAISU

LOUDONVÄRINEN SORSA LIPERISSÄ

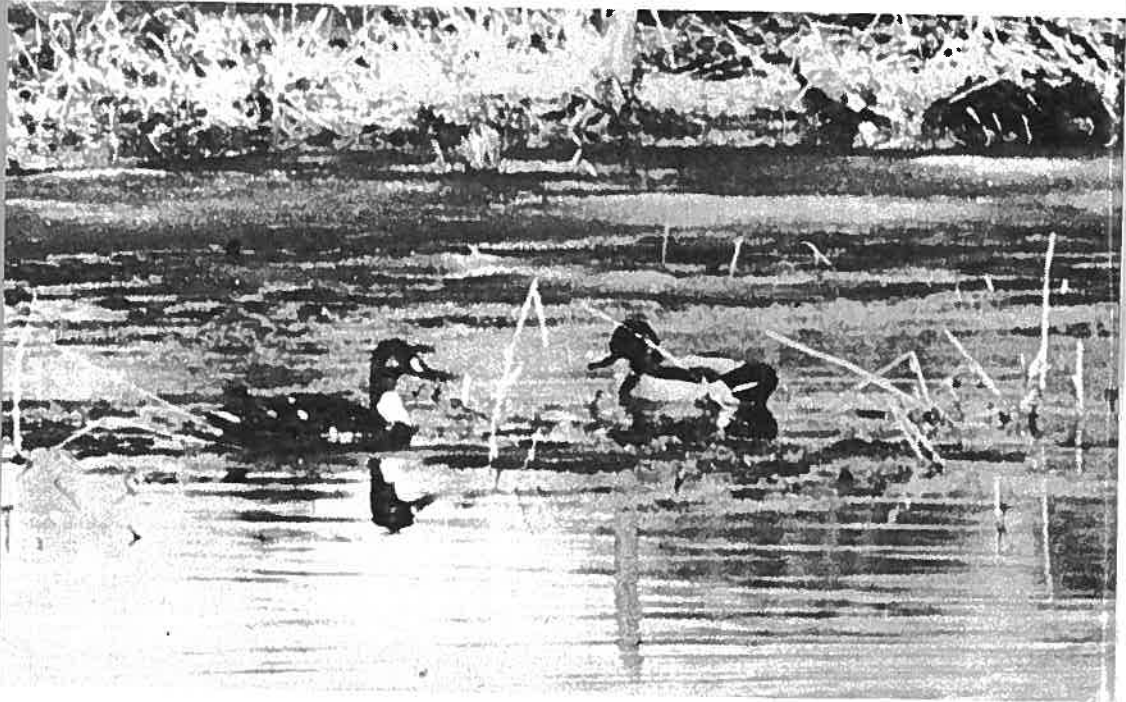
Pentti Joronen & Esko Läylönen

Viime keväänä toukokuun alussa oli Liperin Roukalahden pelloille lumen sulamisen aikoihin vesi kerääntynyt melko isoiksi lammikoiksi ja niiden ympärillä pyöri vikloja, ja rantasipejä sekä sinisorsia.

Huomio kiinnittyi erääseen väritykseltään erilaiseen sorsaan. Se oli muitten sorsien joukossa ja sen käyttäytyminen oli samanlaista kuin sinisorsien.

Kyseessä oli sinisorsan värimuunnos.

Valokuva Pentti Joronen



Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oy Joensuu 1982